

ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี สุขเกษม
ชื่อรายงานการวิจัย	การอบรมกล่อมเกลாதองการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
สาขาวิชา	รัฐศาสตร์
คณะ	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการกล่อมเกลาทองการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลและหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อระดับการกล่อมเกลาทองการเมือง และวัดระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้น ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ โดยใช้วิธีหาค่าทางสถิติได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาข้อมูล ในรูปความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยวิธีไคว์สแควร์ (chi-Square) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson-product moment)

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 21 ปี ศึกษาในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวในจังหวัดเพชรบูรณ์ ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ย 39,362.50 บาทต่อเดือน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองอยู่ในระดับดี แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความรู้ทางการเมืองที่ได้รับส่วนใหญ่ จะได้รับจากโทรทัศน์มากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ นอกจากนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการกล่อมเกลาทองการเมือง คือระดับชั้นปีการศึกษา และหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองอันได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน

คำสำคัญ : การอบรมกล่อมเกลาทองการเมือง, นักศึกษา

Author Name	Assist. Prof. Thanee Sukkasem
Research Title	Political Socialization of Political Science Freshy Students in Phetchabun Rajabhat University
Field	Political Science
Faculty	Humanities and Social Sciences
University	Phetchabun Rajabhat University

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the personal basic factors and learning unit of political effect on the level of political socialization and measure the level of political learning of 175 undergraduate students. The data were collected by using questionnaire. The obtained data were analyzed by using computer program SPSS/PC+. The Frequency, percentage, mean, chi-square and Pearson-Product moment were conducted.

The results of this study found that most samplings were men and the average of their age was 21 years old. Most of them lived with their family in Phetchabun. Their family's income was 39,362.50 baht a month. The students' understanding in politics was at good level. Their participation in politics is at medium level. Their sources of political perception were from TV. Besides, the class level and learning unit of politics such as family, friends and mass media have impacts on the level of political socialization.

Keywords: Political Socialization, Students.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความร่วมมือจากทุกๆฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ คณาจารย์ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือหลายสิ่งหลายอย่างและที่ขาดเสียมิได้คือ นักศึกษาวิชารัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จึงขอขอบคุณทุกๆฝ่ายที่มีส่วนช่วยเหลือมา ณ โอกาสนี้

ธานี สุขเกษม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
สมมติฐาน	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมือง	6
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
ข้อมูลส่วนตัว	26
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	31
ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง	33
แหล่งความรู้ทางการเมือง	36
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	38
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายและข้อเสนอแนะ	53
สรุปผลการศึกษา	54
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	67
ประวัตินักวิจัย	71

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	26
4.2	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	27
4.3	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพักอาศัย	27
4.4	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของครอบครัว	28
4.5	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพครอบครัว	28
4.6	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมของครอบครัวในการ พูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	29
4.7	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือ การส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองของครอบครัว	29
4.8	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการส่งเสริมของสถาบันการศึกษา	30
4.9	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการชักชวนของเพื่อน ในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับ การปกครองหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	30
4.10	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือ การส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มเพื่อน	31

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.11	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง	31
4.12	จำนวนร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองโดยรวม	32
4.13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง ของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่าง	33
4.14	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งโดยรวม	35
4.15	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ	36
4.16	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างตามระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ โดยรวม	37
4.17	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ	38
4.18	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี 1 กลุ่มตัวอย่างตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม	40
4.19	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองกับอายุ	41
4.20	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง	42
4.21	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับอายุ	43
4.22	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองกับหน่วย การเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของครอบครัวในการพูดคุยเรื่องราว เกี่ยวกับการปกครองหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งกับหน่วยการเรียนรู้ ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของครอบครัวในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครอง หรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	45
4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองกับหน่วย การเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราว เกี่ยวกับการปกครองหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	46
4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งกับหน่วยการเรียนรู้ ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครอง หรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	47
4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับหน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง ด้านการส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครอง หรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	48
4.27 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจาก หนังสือพิมพ์กับการกล่อมเกลາทางการเมือง	49
4.28 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากวิทยุ กับการกล่อมเกลาทางการเมือง	50
4.29 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์ กับการกล่อมเกลาทางการเมือง	51

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

2.1 ตัวแบบการอบรมกลุ่มเกลาทางการเมืองของสังคม

8

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การกล่อมเกลາทางการเมือง นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทางการเมือง เพราะว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในทางการเมือง แท้จริงแล้วถูกกำหนดโดยพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าองค์การหรือสถาบัน และพฤติกรรมของบุคคลโดยเฉพาะพฤติกรรมทางการเมืองจะสนับสนุนการเมือง ระบบการเมือง หรือไม่นั้นสิ่งสำคัญขึ้นอยู่กับ การกล่อมเกลาทางการเมือง ซึ่งจะทำให้บุคคลมีทัศนคติ ความคิด ความเข้าใจเรื่องการเมือง ระบบการเมืองถ้าหากว่าบุคคลได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองที่ดีแล้ว ย่อมถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนต่อระบบการเมืองนั้นก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และระบบการเมืองมีความมั่นคง

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา มีความพยายามเป็นอย่างยิ่งจากบุคคลในสังคม ที่ต้องการเห็นการพัฒนาการเมืองในประเทศไทยและต้องการให้ประชาธิปไตย แม้ประเทศไทยมีการพัฒนาเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม นักวิชาการได้มีการเสนอแนวคิดในการปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพยิ่งขึ้น (วิชัย ต้นศิริ, 2539 :1) รวมถึงให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม และมีบทบาทในการดูแลปกครองตนเองในทุกระดับ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งต่างๆ ของสังคม จนทำให้ประเทศไทยได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ที่ส่งเสริมการพัฒนาการเมือง โดยเฉพาะการให้สิทธิทางการเมืองต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในปัจจุบันนี้การพัฒนาการเมืองไทยจึงได้ พัฒนาระบบการเมืองให้เหมาะสมและสอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตยได้ในระดับหนึ่ง แต่ก็ยังประสบปัญหาเดิมๆ ที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น การคอร์รัปชัน การซื้อสิทธิขายเสียง การผูกขาดการเป็น ส.ส. รวมทั้งตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่น ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองที่สำคัญ ซึ่งส่งผลการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

การพัฒนาระบบการเมืองอย่างเดียวยังคงไม่เพียงพอต่อการพัฒนาประชาธิปไตยเพราะปัญหาในการพัฒนาทางการเมืองไม่ได้อยู่ระบบการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับผู้ที่ขับเคลื่อนระบบการเมืองนั้นด้วยซึ่งก็คือประชาชนและรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาคือการศึกษา

การที่รัฐได้พยายามทุ่มเทการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนรุ่นใหม่และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ เพื่อจะได้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อการ เจริญพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ (อมรวิรัช นาคทรพรพ 2540 : 47) โดยสอดคล้องกับ จุดประสงค์เป้าหมายหลักของแผนการพัฒนาระดับชาติและเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) ที่ มุ่งกับพัฒนาศักยภาพของคนทั้งในด้านร่างกายและสติปัญญาเพราะคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและ เป็นปัจจัยที่ชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาในทุกๆ เรื่อง (ธีรพล อรุณะกสิกร และคณะ, 2550 : 8-10)

หน่วยการเรียนรู้ที่สำคัญทางการเมืองคือครอบครัวและสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อ พฤติกรรมและทัศนคติ ทางการเมืองของบุคคล โดยเฉพาะสถานที่ศึกษานั้น นอกจากจะทำ หน้าที่ในด้านให้การศึกษาแล้วยังเป็นสถาบันที่ดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ถ่ายทอดวัฒนธรรม แบบใหม่ให้กับสมาชิก อีกทั้งยังทำหน้าที่สื่อและตัวการ (Agent) ในการกล่อมเกลாதองสังคม ควบคู่ไปกับตัวการอื่นๆ คือครอบครัวและกลุ่มเพื่อนการศึกษาในระดับอุดมศึกษายจะมีผลกระทบที่ สำคัญที่สุดต่อระบบการรับรู้ทางการเมืองของนักศึกษาอย่างมากกว่าในวัยเด็ก (ชูชาน จี เมชีย์, 2529: 20)

ผู้ที่ได้รับการศึกษาชั้นสูงย่อมได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำความ เจริญก้าวหน้ามาสู่ประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ทั้งนี้เพราะการศึกษานำมาซึ่ง ความเจริญทางวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ ที่จำเป็นต่อสังคม การศึกษายังเป็นส่วนสำคัญในการ นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่สังคมซึ่งความใกล้ชิดกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ดังนั้น การศึกษา ถึงการกล่อมเกลாதองการเมืองของนักศึกษาซึ่งอาจเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงแนวโน้ม และทิศทางทางการเมืองในอนาคตได้

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ทำการวิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงการกล่อมเกลาทอง การเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากครอบครัว ชนชั้นกลาง และในอดีตกลุ่มชนชั้นกลางให้ความสนใจการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยมาก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่รัดตัว แต่ปัจจุบันการประชาสัมพันธ์และการเรียกร้องภาคประชาชนผ่าน สื่อมากขึ้นจึงทำให้เกิดกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและจุดประกายให้ชนชั้นกลางต้องการเข้า มามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการเข้าไปมีบทบาท ในการรณรงค์หาเสียง การบริจาคเงินช่วยเหลือพระ การชักชวนให้ประชาชนเข้าไปใช้สิทธิออก เสียงเลือกตั้ง

ผู้ทำการวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่มาจาก ครอบครัวชนชั้นกลางมีการเรียนรู้เกี่ยวกับทางการเมืองมากน้อยเพียงใด และปัจจัยใดบ้างเช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษาและสื่อมวลชน ได้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมอิทธิพลในการ

กลุ่มেলাทางการเมืองให้แก่นักศึกษา และส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบบการเมืองมากขึ้นเพียงใด

งานวิจัยฉบับนี้จะได้ทำการศึกษว่านักศึกษามีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับใด และหน่วยการเรียนรู้ใดบ้างที่ส่งผลต่อการกลุ่มেলাทางการเมือง หรือเข้าถึงนักศึกษาได้มากขึ้นแค่ไหน โดยเน้นนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ซึ่งเชื่อได้ว่ามีการพัฒนาการเมืองอยู่ในระดับสูงมีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งอาจจะสามารถนำประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาและการปฏิรูปทางการเมืองต่อไป เพื่อพัฒนาทางการเมืองอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

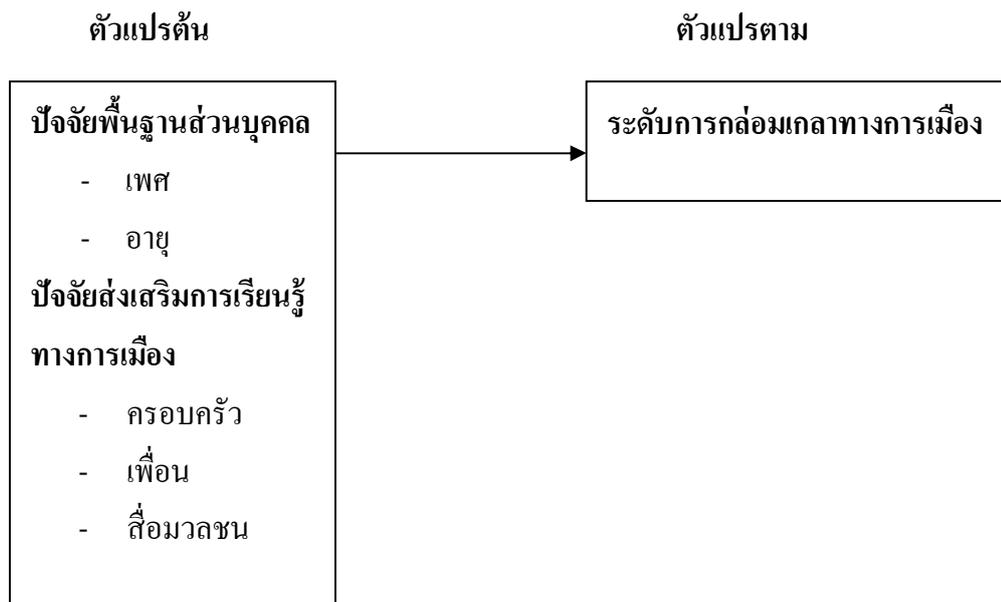
1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการกลุ่มেলাทางการเมืองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงหน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง เช่น ครอบครั้ว กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลต่อระดับการกลุ่มেলাทางการเมืองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกลุ่มেলাทางการเมืองของนักศึกษา
2. ขอบเขตด้านประชากร เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 175 คน
3. ขอบเขตด้านตัวแปร
 - 3.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1) เพศ
 - 2) เขตที่อยู่อาศัย
 - 3) สภาพภูมิหลังของครอบครั้ว
 - 4) เพื่อน
 - 5) สื่อมวลชน

- 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการกล่อมเกลาทางการเมือง
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2555-31 ตุลาคม 2555

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมุติฐาน

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลมีผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองของศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในการวิจัยศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้นักศึกษาที่ทำการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์
2. ครอบครัว หมายถึง การพูดคุยหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายในครอบครัวของนักศึกษา

3. กลุ่มเพื่อน หมายถึง การพูดคุย การชักชวนหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาภายในสถาบันการศึกษา
4. สื่อมวลชน หมายถึง ความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ
5. การกล่อมเกลாதทางการเมือง (Political Socialization) หมายถึง กระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก ความสำนึกและค่านิยมที่เกี่ยวข้อง กับการเมือง ระบบการเมืองและส่วนต่างๆ ของระบบการเมือง
6. ระดับการกล่อมเกลา หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการกล่อมเกลาททางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกล่อมเกลาททางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
3. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการกล่อมเกลาททางการเมืองให้กับกลุ่มอื่นๆต่อไป

บทที่ 2

แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการกล่อมเกลາทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง

- 1.1 ความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง
- 1.2 ตัวการที่ทำให้เกิดการกล่อมเกลาทางการเมือง
- 1.3 วิธีการกล่อมเกลาทางสังคมและวิธีการเรียนรู้ทางการเมือง
- 1.4 ขั้นตอนของการกล่อมเกลาทางการเมือง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการกล่อมเกลาทางการเมือง

1.1 ความหมายของการกล่อมเกลาทางการเมือง

คำว่า “การกล่อมเกลาทางการเมือง” ได้มีการใช้คำนี้ในรูปแบบต่างๆ กัน เช่น “การเรียนรู้ทางการเมือง” “การขัดเกลาทางการเมือง” “การอบรมทางการเมือง” “การเรียนรู้ชีวิตทางการเมือง” “สังคมกรรมทางการเมือง” “สังคมประกิตทางการเมือง” ซึ่งรูปแบบคำต่างๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า “political socialization” ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงกำหนดให้คำศัพท์ที่ขยงมาทั้งหมดข้างต้นมีความหมายถึง “การกล่อมเกลาทางการเมือง” ทั้งหมด ซึ่งจะพบว่ามิผู้ให้นิยามไว้คล้ายคลึงกันดังนี้

ประทีป สยามชัย (2526 : 93) อธิบายว่า การกล่อมเกลาทางการเมือง หมายถึงการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองขึ้นมา ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนในวิชาสังคมศึกษา จากข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน ไปจนถึงการรับเอาทัศนคติทางการเมืองจากครอบครัว กลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่นๆ

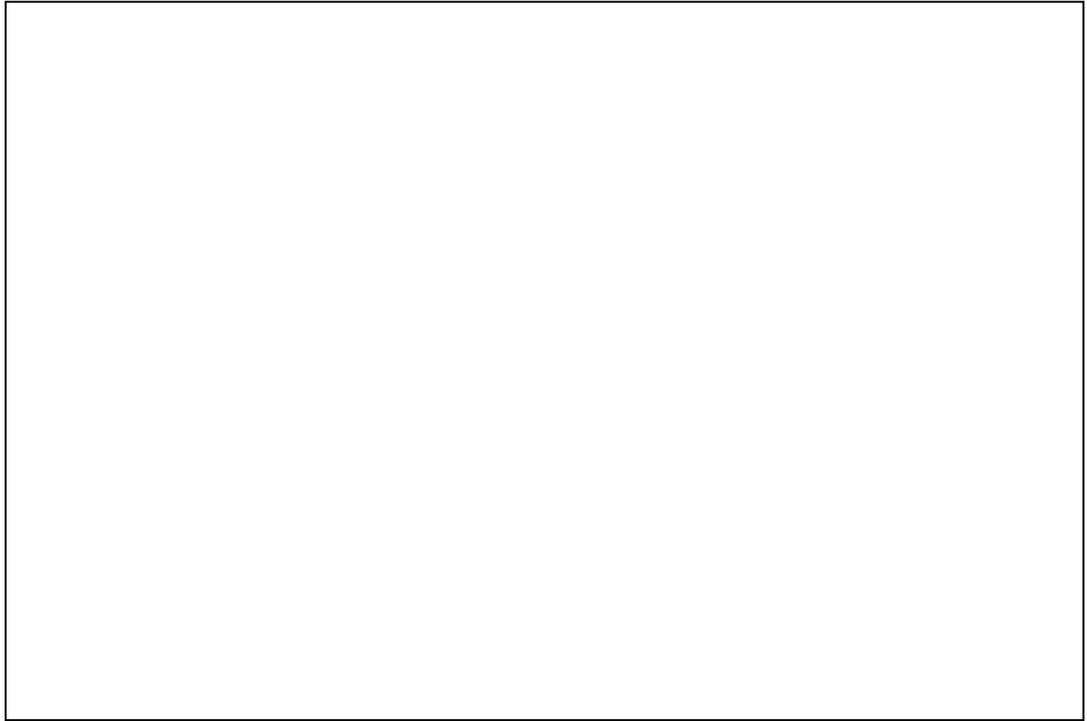
พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2526 : 19-20) อธิบายว่ากระบวนการกล่อมเกลารับรู้ทางการเมืองเป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งความโน้มเอียงทางการเมืองต่างๆ อันได้แก่ ความรู้หรือความเชื่อ ทัศนคติและความรู้สึก ค่านิยมเกี่ยวกับระบบการเมือง กระบวนการ

กล่อมเกลาริษฎนรู้ทางการเมืองนี้อาจเป็นการรักษาและส่งผ่านหรือแปลงรูปหรือสร้างควมโนมัย
เอียงทางการเมืองเหล่านั้นก็ได้

สัจญญา สัจญญาวิวัฒน์ (2532 : 204) ให้ความหมายว่า การขัดเกลาทางการเมือง คือ
กระบวนการที่บุคคลได้มีความรู้หรือความคุ้นเคยกับระบบการเมืองและกระบวนการที่กำหนด
ลักษณะทางการเมือง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองของบุคคล ตลอดจนลักษณะที่บุคคลมี
ปฏิกิริยาหรือความรู้สึกต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์ (2526 : 17) สรุปลักษณะของ Almond
และ Powell (1976 : 257) ไว้ว่า สังคมประภิตทางการเมืองคือ กระบวนการที่นำมาซึ่งวัฒนธรรม
ทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นกระบวนการก่อตัวหรือส่งผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองกระบวนการ
สังคมนตรีทางการเมืองช่วยผดุงวัฒนธรรมทางการเมืองเดิมไว้ โดยส่งผ่านจากคนรุ่นหนึ่งไปยัง
คนอีกรุ่นหนึ่ง หรือทำให้เกิดการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง จาก
ประสภการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงเวลา ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทาง
การเมืองและสังคมอย่างรวดเร็วและฉับพลัน เช่น เกิดการปฏิวัติ กระบวนการสังคมนตรีทาง
การเมืองก็อาจเป็นกระบวนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่เคยมีมาก่อนให้เกิดขึ้นได้

จรัส ตั้งวงษ์ชูเกตุ (2545 : 38 – 40) ได้สรุปลักษณะของ Rush และ Athoff (1971 :
16) ไว้ว่า การกล่อมเกลาทางการเมือง เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลแต่ละคนรู้ตนเองว่าอยู่ในระบบ
การเมือง ทำให้เกิดมโนคติหรือปฏิกิริยาต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง กระบวนการนี้เกิดขึ้นจาก
สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ และยังเกิด
จากกระบวนการที่มีบทบาทต่อกันในระหว่างบุคลิภาพและประสภการณ์ของบุคคลแต่ละคนนั้น
อีกด้วย คำอธิบายดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการให้คำจำกัดความ ที่ชัดเจนพอสมควรของ
กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง แต่เพื่อให้เกิดความกระจ่างในการให้คำจำกัดความดังกล่าว
จึงได้เสนอตัวแบบเกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นกับบุคคลในสังคมต่างๆ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ตัวแบบการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของสังคมนิ

ที่มา : Rush and Athoff. (1971 : 221)

จากภาพที่ 2.1 จะเห็นได้ว่า บุคคลในสังคมนิแต่ละคนทำมกลามบรรยากาศทางการเมืองของสังคมนิซึ่งเป็นลักษณะต่างๆ ที่มีอิทธิพลบุคคลทั้งสััน สภาพแวดล้อมทางการเมืองต่างๆ เหล่านี้ต่างก็มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพทางการเมืองของแต่ละบุคคล ในสภาพแวดล้อมภายนอกนั้นยังมีหน่วยต่างๆ ที่เป็นตัวการในการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ซึ่งผ่านเข้าไปทางฉากของการรับรู้ของแต่ละบุคคลเช่นกัน ตัวการต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา กลุ่มเพื่อนพ้อง กลุ่มทางศาสนา กลุ่มงานต่างๆ ตัวการเหล่านี้มีบทบาทมากในกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยเฉพาะครอบครัวและโรงเรียนนั้น มีบทบาทต่อกระบวนการนี้มากในระยะเริ่มต้นของชีวิตในสังคมนิเพราะสองกลุ่มนี้ จะเป็นตัวแรกที่วางรากฐานในเรื่องการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่สังคมนินุชย์ยังเป็นสถาบันสำคัญที่สุดที่ให้การอบรมเกี่ยวกับความโนมเียงในเรื่องราวการเมืองด้วย

นอกจากนี้ ในตัวแบบนั้นจะเห็นว่าบุคคลเมืองค้ประกอบสำคัญ 2 ประการาคือ องค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอก ซึ่งองค์ประกอบภายใน ได้แก่ บุคลิกภาพ และองค์ประกอบภายนอก ได้แก่ ตัวการทั้งหลาย และตัวแบบยังได้แสดงถึงกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยสมมติว่าสภาวะต่างๆ อยู่ในสภาวะนิ่งหรืออยู่กับที่ แต่อันที่จริงแล้วสิ่งต่างๆ

ในตัวแบบนี้อยู่ในสถานะเคลื่อนไหวตลอดเวลา ซึ่งหมายความว่า กระบวนการอบรมกลุ่มมเกลลาทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาหรือเกิดขึ้นตลอดชีวิตมนุษย์ トラาบไคที่ “จากความรู้” ของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีโลกทัศน์ในทางการเมืองอย่างไรอย่างหนึ่งแตกต่างกันออกไป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การกลุ่มมเกลลาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการถ่ายทอด ความรู้ ทักษะคติ บุคลิกภาพ บรรทัดฐาน และค่านิยมต่างๆ ทางการเมืองจากกลุ่มบุคคลหนึ่งๆ หรือบุคคลหนึ่งๆ ไปสู่อีกบุคคลหนึ่งๆ ที่มีฐานะเป็นผู้รับการถ่ายทอด โดยมีผลให้ผู้รับการถ่ายทอดมีความ โน้มเอียง ความรู้ ทักษะคติ บุคลิกภาพ บรรทัดฐาน และค่านิยมต่างๆ ทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกับผู้ถ่ายทอด ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาใช้จัดทำคู่มือและกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับการถ่ายทอดในวิธีการต่างๆ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ซึมซับเข้าไปทีละเล็กละน้อย เป็นการกลุ่มมเกลลาทางการเมืองอีกวิธีหนึ่ง

1.2 ตัวการที่ทำให้เกิดการกลุ่มมเกลลาทางการเมือง

จากที่กล่าวถึงการกลุ่มมเกลลาทางการเมืองข้างต้น จะพบว่า มีตัวการที่ทำให้เกิดการกลุ่มมเกลลาทางการเมืองอยู่หลายประการ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ จึงเป็นส่วนหนึ่งของการกลุ่มมเกลลาทางสังคม

ปฟาณี วิถีวัฒนา (2542 : 69-78) ได้กล่าวถึงองค์กรที่มีบทบาทให้การขัดเกลาทางสังคมไว้หลายประการ ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน กลุ่มอาชีพ สื่อมวลชน และองค์กรศาสนา ซึ่งสามารถกล่าวสรุปในแต่ละประเด็นได้ว่า

1) ครอบครัว

ครอบครัว ใช้วิธีการอบรมแก่เด็กทั้งโดยจงใจหรือทางตรงและทางอ้อม การอบรมทางตรงนี้ได้แก่ การอบรมสั่งสอนด้วยวาจาหรือการกระทำที่เด็กได้รู้ว่า สิ่งใดถูกต้องเหมาะสม ซึ่งขึ้นอยู่กับทักษะของผู้ใหญ่ที่ดูว่าธรรมชาติของเด็กควรเป็นอย่างไร อาจทำอย่าง กวดขันเข้มงวด หรือให้เสรีภาพแก่เด็กโดยผู้ใหญ่แนะนำทางเท่านั้น ครอบครัวซึ่งมีพ่อแม่เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดที่สำคัญนี้แม้ว่าเด็กจะติดต่อกับกลุ่มอื่นๆ ของชีวิตที่เด็กเห็นได้จากพ่อแม่ พี่น้อง การพยายามรู้ และแก้ปัญหาของชีวิต หรือการพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาที่ควรแก้ เป็นต้น จะเป็นตัวอย่างฝังจิตใจของเด็กซึ่งจะนำไปใช้ต่อไป

ครอบครัวจึงนับว่าเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมที่มีหน้าที่ถ่ายทอดให้การเรียนรู้ วัฒนธรรม และค่านิยมแก่สมาชิกของครอบครัว รวมทั้งกลุ่มมเกลลาพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพให้ เป็นไปตามบทบาทและความคาดหวังของสังคม โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางการสังคมหรือ

กล่าวได้ว่า บ้านเป็นศูนย์กลางของการขัดเกลาทางสังคมโดยมีบิดามารดาเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้

2) กลุ่มเพื่อน

กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญทางอ้อมในการขัดเกลาทางสังคมของบุคคลทุกเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับบางอย่างบุคคลจะต้องทำเพื่อให้กลุ่มเพื่อนยอมรับ เช่น การเล่นเกม กลุ่มเพื่อสอนให้บุคคลรู้จักอะลุ่มอล่วย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอนให้รู้จักรับผิดชอบร่วมมือในกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนี้กลุ่มเพื่อนยังมีผลในการช่วยถ่ายทอดคุณค่า และวิธีการระเบียบกฎเกณฑ์ที่ผู้ใหญ่ต้องการให้ได้

ปัจจุบันชีวิตในเมืองใหญ่มีผลทำให้กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมากขึ้น เพราะ ประการที่หนึ่ง ครอบครัวสมัยใหม่มีขนาดเล็ก เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่เล่นกับเพื่อน ประการที่สอง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรุ่นอายุได้ พ่อแม่หรือผู้ปกครองกลายเป็นคนล่าสมัย หัวโบราณ ขณะที่เพื่อนๆ ทันสมัยกว่า

ประการที่สาม โอกาสที่บุคคลจะทำการเคลื่อนย้ายทางสังคมโดยอาศัยการศึกษา ในปัจจุบันมีมากกว่าสมัยก่อน ทำให้เด็กมีความมูมานะในการศึกษา ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถให้คำแนะนำฟังพาได้ ขณะที่กลุ่มเพื่อช่วยเหลือได้

3) โรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาอย่างเป็นทางการ เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คุณค่าและแนวความคิด ความเชื่อของบุคคล กล่าวได้ ว่าประสบการณ์ทางการศึกษาช่วยพัฒนาความสามารถ ทัศนคติและรูปแบบพฤติกรรมอื่นๆ ซึ่งมีคุณค่าทางบวกต่อสังคม ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากโรงเรียนอันเป็นประสบการณ์ที่ได้รับการคัดเลือกและควบคุม จะช่วยให้บุคคลมีความรู้ความสามารถที่จะศึกษาและพิจารณาเพื่อรับคุณค่าใหม่ตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม

ในบางครั้งอาจเกิดปัญหาขึ้น ในกรณีดังต่อไปนี้

ประการแรก การสอนในโรงเรียนไม่ตรงกับการอบรมที่ครอบครัวสอนมา กลายเป็นการอบรมคนละแนว

ประการที่สอง การสอนสิ่งที่เป็นทฤษฎีและอุดมคติ ซึ่งไม่ตรงกับการปฏิบัติของคนทั่วไป ทำให้เด็กอาจเสื่อมศรัทธา หรือไม่แน่ใจว่าควรเชื่อหรือไม่ หรือไม่ก็เกิดการขัดแย้งในตัวบุคคลขึ้น

4) กลุ่มอาชีพ

เมื่อบุคคลผ่านพ้นการศึกษาจากโรงเรียน จะเริ่มประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองบุคคล จะพบเพื่อนร่วมงานตามแต่อาชีพของตน ซึ่งมีระเบียบวิธีการแตกต่างกันออกไป บุคคล จำต้อง เรียนรู้และรับไว้หากต้องการอยู่ในกลุ่มนั้น ความเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพใดอาชีพหนึ่งเป็น เวลานาน อาจทำให้บุคคลผู้นั้นมีอุปนิสัยใจคอ ทักษะคติ ความต้องการของชีวิตแตกต่างไปจากที่เคย ได้รับการฝึกฝนอบรมมาในระยะต้นของชีวิตก็ได้

5) สื่อมวลชน

เป็นที่ยอมรับร่วมกันโดยทั่วไปว่า หน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมมีอยู่ 5 ประการ คือ

ประการแรก สื่อมวลชนต่างๆ ทำหน้าที่ให้แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

ประการที่สอง สื่อมวลชนต่างๆ ทำหน้าที่เป็นเวทีแสดงความคิดเห็นของ ประชาชนต่อประเด็นปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในสังคม

ประการที่สาม สื่อมวลชนต่างๆ ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ประชาชน เท่ากับเป็น แหล่งเพิ่มพูนปัญญาอันจะนำมาซึ่งความก้าวหน้าของตนเองและสังคม

ประการที่สี่ สื่อมวลชนต่างๆ ทำหน้าที่ให้ความบันเทิง เพื่อการพักผ่อนทางด้าน จิตใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด และให้ความสนุกสนาน

ประการสุดท้าย สื่อมวลชนต่างๆ ทำหน้าที่ให้บริการทางธุรกิจ เพื่อประโยชน์แก่ การค้าขาย และเศรษฐกิจของสังคม

ทั้งนี้สื่อที่ได้ทำหน้าที่ดังกล่าวนี้ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ และ ภาพถ่าย เป็นต้น สื่อทั้งหลายเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของบุคคลมากโดยเฉพาะ ในสังคมที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สื่อมวลชนจึงเป็นแหล่งที่ทำให้การขัดเกลาทาง สังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีคุณค่าและมีโทษด้วย โดยทั่วไปแล้วสื่อมวลชนเป็นแหล่งที่ให้ สารและข่าวสารเพื่อประโยชน์แก่การดำรงชีวิต การตัดสินใจ การคาดหวังต่อชีวิตของบุคคล

6) องค์กรศาสนา

นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาอธิบายถึงหน้าที่หลักของศาสนากว้างๆ ไว้สอง ประการ คือ หน้าที่ต่อบุคคล และหน้าที่ต่อสังคม โดยหน้าที่ต่อบุคคล คือ ศาสนาสอนองความ ต้องการส่วนตัวของบุคคลในด้านการอยากรู้อยากเห็น การแสวงหาสิ่งที่เป็นสาระในชีวิต และการ แสดงออกทางอารมณ์ ส่วนหน้าที่ต่อสังคมมีหลายประการในส่วนของ การขัดเกลาทางสังคม สถาบันทางศาสนาจะช่วยให้บุคคลมีการเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับบรรทัดฐาน และค่านิยม ในสังคม และช่วยให้บุคคลมีอุดมคติในการดำรงชีวิต

การขัดเกลาทางสังคมโดยผ่านองค์กรทางศาสนาในสังคมไทยมีมาช้านานแล้วในประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะเด็กผู้ชายจะมีโอกาสเข้าไปศึกษาหาความรู้ทั้งในลักษณะเป็นครั้งคราวหรืออาศัยอยู่ในวัดที่เรียกว่าเด็กวัด โดยคอยปรนนิบัติพระและศึกษาเล่าเรียน อ่าน เขียน ทั้งภาษาบาลี ภาษาไทย ตามสติปัญญาและความสามารถของแต่ละคน อีกทั้งยังฝึกฝนวิชาชีพที่สามารถเป็นความรู้ติดตัวต่อไป เช่น ยุทธวิธีป้องกันตัว กระบี่กระบอง วิชาอาคม เมตตามหานิยมช่างฝีมือ หมอโบราณ เป็นต้น ขณะที่ใช้ชีวิตในวัดก็จะได้รับการขัดเกลาทางสังคมทั้งวิชาความรู้ศีลธรรม จรรยา มารยาท ควบคู่กันไป

จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ตัวการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองได้นั้นมีแหล่งที่มาที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป โดยตัวการเหล่านี้เป็นส่วนเป็นปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองทั้งสิ้น ซึ่งคณะผู้วิจัยจะเน้นตัวการโรงเรียนเป็นสำคัญในการวิจัยในครั้งนี้ เพราะเป็นการเน้นที่ตัวนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเป็นหลัก

1.3 วิธีการกล่อมเกลาทางสังคมและวิธีการเรียนรู้ทางการเมือง

การกล่อมเกลาทางการเมืองนั้นนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการกล่อมเกลาทางสังคม โดยมีนักวิชาการบางท่านซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการกล่อมเกลาไว้ดังนี้

สุพัตรา สุภาพ (2541 : 37-38) กล่าวว่า การขัดเกลาทางสังคมอาจจะออกมาได้ 2 รูปแบบ คือ การขัดเกลาโดยตรง (direct socialization) และการขัดเกลาโดยอ้อม (indirect socialization)

การขัดเกลาโดยตรง (direct socialization) เป็นการอบรมในรูปแบบที่ต้องการให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนที่กลุ่มสังคมนั้นกำหนดไว้ ซึ่งการอบรมโดยตรงนี้ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งพอควร เพราะเป็นการบอกว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ อะไรผิดอะไรถูก ฯลฯ ซึ่งก็นับว่าได้ผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพมาก เนื่องจากการชี้ทางและแนะแนวทางในการปฏิบัติแก่บุคคลอย่างจริงจังและเจตนา เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถวางตัวได้ถูกต้องและเหมาะสมต่อเหตุการณ์หนึ่งๆ

การอบรมโดยตรงนี้ มักจะพบเห็นในหมู่ครอบครัว โรงเรียน และวัด เช่น ถ้าเป็นครอบครัวก็จะอบรมสั่งสอนและแนะนำเด็กให้เข้ากับสมาชิก หรือกลุ่มสังคมในรูปของการว่ากล่าว คุต่า บอกล่า ชมเชย เป็นต้น ส่วนโรงเรียนและวัดจะอบรมเด็กนอกเหนือจากครอบครัว แต่การอบรมของโรงเรียนและวัดอาจจะมีความเป็นทางการมากกว่าครอบครัว เพราะเป็นสถานที่ที่ต้องอบรมคนเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ การอบรมแบบเป็นทางการ และเป็นแบบอบรมสั่งสอนโดยตรง ถ้าทำผิดก็จะมีกรลงโทษ

การขัดเกลาโดยอ้อม (indirect socialization) เป็นการอบรมที่ไม่ประสงค์จะให้ เป็นประโยชน์แก่บุคคลโดยตรง เช่น การไปในงานเลี้ยงดินเนอร์ที่มีอุปกรณ์การกินมากมายและไม่ คู้นเคย และเราไม่ทราบว่า จะใช้อะไรก่อนหลัง ก็เรียนได้จากการดูบุคคลอื่นว่าเขาหยิบอะไรก่อนถือ แก้วมือไหน มีด ช้อน เล่มใหม่ก่อน เป็นต้น ถ้าพยายามเลียนแบบคนที่ทำถูกต้อง จะไม่หยิบ เครื่องใช้ผิด หรืออะไรที่ไม่ถูกต้อง หรือในกรณีพ่อแม่ก็เช่นกัน เด็กอาจจะเลียนแบบความประพฤติ ของพ่อแม่โดยไม่รู้ตัว เช่น พ่อแม่ชอบใช้คำหยาบ เด็กก็จะใช้คำหยาบด้วย หรือถ้าเป็นในกลุ่มเพื่อน เด็กก็จะเลียนแบบการกระทำของเพื่อนเช่นกัน เช่น ถ้าต้องการเล่นด้วยกันก็ต้องอะลุ่มอล่วยกัน ถ้า ใครไม่เล่นตามกฎก็จะถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มด้วย ซึ่งถ้าหากคนยังอยากร่วมกับกลุ่มอยู่อีก ก็ ต้องปรับตัวเสียใหม่ให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ที่กลุ่มวางไว้

จุมพล หนิมพานิช (2531 : 263) ได้สรุปวิธีการเรียนรู้ทางการเมืองได้สองวิธี คือ วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรง และวิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยอ้อม

1) วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรง (direct form of political learning)

1.1) การเลียนแบบ (imitation) ความสำคัญของการเรียนรู้แบบเลียนแบบทาง สังคม พิจารณาได้จากการเรียนรู้ของเด็กในการพูด ในการเดิน ทักษะพื้นฐานต่างๆ นี้เด็กได้มาไม่ว่า จะเป็นการติดต่อสื่อสาร การเคลื่อนไหว ส่วนใหญ่จะมาจากการเลียนแบบที่เขาได้เห็นและได้ยิน มาทั้งสิ้น รวมถึงความศรัทธาในศาสนาเด็กก็ได้มาจากการเลียนแบบบิดามารดา ในกรณีของการ เรียนรู้ทางการเมืองก็เช่น เด็กส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งหนึ่งได้มาจากการเลียนแบบบิดามารดา เป็นขั้น การเลียนแบบรับเอาสิ่งต่างๆ มายึดถือเป็นของตน เช่น เด็กจะรับความรู้ ค่านิยม ทักษะคติ พฤติกรรม ทักษะ ตลอดจนความคาดหวังต่างๆ มาจากบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ครู ซึ่งเป็นการเลียนแบบทั้ง ในทางบวกและทางลบ

1.2) การเรียนรู้จากความคาดหวัง (anticipatory socialization) การเรียนรู้แบบนี้ เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหวังว่าถ้าตัวเองอยากจะมีตำแหน่งหน้าที่การงาน (หรือมีวิชาชีพ) ที่สูงส่ง เขา จะต้องเริ่มต้นเรียนรู้แบบแผน คุณค่า และพฤติกรรมของบทบาทที่เขาจะไปดำรงตำแหน่ง (หรือ วิชาชีพที่เขาจะเข้าไปเกี่ยวข้อง) ไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะเข้าไปดำรงตำแหน่งนั้นจริงๆ เช่น พวก หัว รุนแรงที่สนใจเรื่องการเมือง สนใจอยากเป็นนักการเมืองก็ต้องเตรียมตัวเองในด้านต่างๆ เช่น รูปแบบของการขวนขวายเรียนรู้ถึงแบบแผน คุณค่า และพฤติกรรมของการเป็นนักการเมืองที่มี ความรู้ ความสามารถ เป็นขั้นการเรียนรู้ทางการเมืองที่สูงขึ้นกว่าการเลียนแบบ โดยเมื่อเด็กเกิด ความนึกคิดว่าอยากจะเป็นอะไรในอนาคตก็จะพยายามเลียนแบบล่วงหน้าเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายนั้น ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มสนใจแนวคิด หลักการ และจุดมุ่งหมายของนักการเมือง บทบาทของพลเมืองดี

และสนใจกิจการบ้านเมืองโดยหาความรู้จากสื่อมวลชนต่างๆ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น

1.3) การให้การศึกษาทางการเมือง (political education) เป็นวิธีการที่เกิดจากความตั้งใจที่จะถ่ายทอดทัศนคติหรือความโน้มเอียงทางการเมืองให้เกิดขึ้นกับบุคคล ซึ่งอาจจะดำเนินโดยสถาบันหรือองค์กรต่อไปนี้ เช่น ครอบครัว โรงเรียน ตัวแทนรัฐบาล กลุ่มและองค์กรหรือสถาบันอื่นๆ โดยทั่วไปสังคมส่วนใหญ่จะมีวิธีการให้การศึกษาทางการเมืองในรูปของการสอนปลูกฝังทัศนคติ พฤติกรรมทางการเมืองที่มีคุณค่าให้กับบุคคลโดยตรงทั้งในรูปที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยใช้เทคนิควิธีการสอนทางการเมืองโดยตรงจากรอบครัว โรงเรียน และองค์กรทางการปกครอง โดยเป็นการเรียนรู้จากผู้สอนมากกว่าการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในขั้นนี้ผู้สอนสามารถสอนให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ทางการเมือง การเคารพกฎหมาย การเสียภาษี โดยกำหนดหลักสูตรแน่นอนได้ ในลักษณะนี้การเรียนรู้ทางการเมืองจึงเป็นทั้งการให้และการรับ เป็นการเรียนและการสอน

2) วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยอ้อม (indirect form of political learning)

2.1) การถ่ายทอดระหว่างบุคคล (interpersonal transference) วิธีการเรียนรู้ทางการเมืองแบบนี้เกิดจากการถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์ที่มาจากผู้ที่เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ครู เพื่อน เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จะเป็นแบบในการมองสภาวะทางการเมืองไม่ได้เกิดจากความรู้ ความเข้าใจ หรือความรู้สึกต่อสิ่งนั้นๆ โดยตรง แต่เป็นการโยงความคิดความรู้สึกที่เด็กมีต่อบุคคลที่เขาสัมพันธ์ด้วยอำนาจทางการเมืองหรือบุคคลในระบบการเมือง เช่น ถ้าครอบครัวมีลักษณะเผด็จการอำนาจ (คือ ผู้เป็นพ่อครอบงำการตัดสินใจ โดยเด็กแทบจะไม่มีโอกาสตัดสินใจเองเลย) จะทำให้เด็กคิดว่าบทบาททางการเมืองของเขาควรมีลักษณะยอมรับอำนาจที่เหนือเขา ถือว่าการถ่ายทอดแบบนี้เป็นการถ่ายทอดความรู้ระหว่างบุคคล เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มสมาคม กลุ่มอาชีพ โดยมีการเรียนรู้จากบ้านและโรงเรียนเป็นสำคัญ

2.2) การฝึกปฏิบัติ (apprenticeship) การเรียนทางการเมืองแบบนี้มีลักษณะสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบแรกมาก โดยทั่วไปการเรียนรู้ทางการเมืองแบบนี้เกิดขึ้นในสถานการณ์หรือในการกระทำที่ไม่เกี่ยวกับการเมืองได้ การเรียนรู้โดยเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลที่เด็กสนใจ เช่น ครู พ่อ แม่ แต่เมื่อโตขึ้นอัตราการเลียนแบบจะลดลง การเรียนรู้ในขั้นนี้เป็นการเรียนรู้ที่สนคดี ดังนั้นเด็กจะชอบพรรคการเมืองตามที่ผู้ใหญ่ของตนชอบ

2.3) การสร้างาข้อสรุปทั่วไป (generalization) การเรียนรู้ทางการเมืองแบบนี้มีความหมายเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับสองแบบแรก ได้กล่าวไว้ว่า “แบบแผน คุณค่า ความเชื่อ พื้นฐานของคนในสังคมใดสังคมหนึ่งอาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของการเมืองโดยตรง แต่

มักจะมียุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง” เช่นในกรณีของแม็กซีโก การที่คนแม็กซีกันมีความรู้สึกที่ตนเองไร้ประสิทธิภาพ คือ ไม่เชื่อว่าตัวเองสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ ทำให้พฤติกรรมทางการเมืองของพวกเขาแสดงออกมาในลักษณะท่าทีเหินห่างจากการเมือง (political alienation) ที่เป็นเช่นนี้เพราะบุคคลได้นำข้อสรุปที่เกี่ยวข้องกับแบบแผน คุณค่าความเชื่อพื้นฐานทางสังคมใช้กับวัตถุประสงค์ทางการเมือง ซึ่งการสร้างข้อสรุปทั่วไปดังกล่าวถือว่าเป็นวิธีการเรียนรู้ทางการเมืองโดยอ้อมอีกวิธีหนึ่ง ว่าการเรียนรู้แบบนี้เป็นการเรียนรู้โดยเกิดมโนคติหรือแนวคิดรวบยอด และมีวิวัฒนาการที่จะเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมทางการเมืองได้

ชาซูชัย จิตรเหล่าอาพร (2543 : 17) ได้สรุปแนวคิดของ Hess และ Thorney (1967 : 19-22) ไว้ว่า การเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กไว้เป็น 4 รูปแบบด้วยกัน คือ รูปแบบของการสังคม รูปแบบของการถ่ายโยงระหว่างบุคคล รูปแบบของการเลียนแบบ และรูปแบบพัฒนาการของความรู้ความเข้าใจ

1) รูปแบบของการสังคม (accumulation model) การเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กมาจากความรู้ ข้อมูล ประสบการณ์ต่างๆ ที่สะสมกันมา ซึ่งอาจจะได้มาจากการสอน โดยตรงหรือจากประสบการณ์ทางอ้อม

2) รูปแบบของการถ่ายโยงระหว่างบุคคล (interpersonal transfer model) เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ทางการเมืองที่เกิดจากการที่เด็กถ่ายโยงความรู้สึกและประสบการณ์ที่มาจากผู้ที่เด็กมีความสัมพันธ์ด้วยอย่างใกล้ชิด เช่น บิดามารดา ครู เพื่อน ฯลฯ บุคคลเหล่านี้จะเป็นแบบในการมองสถานะทางการเมือง รูปแบบการเรียนรู้ทางการเมืองแบบนี้ ความคิดและความรู้สึกของเด็กต่อสิ่งต่างๆ ทางการเมือง ไม่ได้เกิดจากความรู้ความเข้าใจ หรือความรู้สึกต่อสิ่งนั้นโดยตรง แต่เป็นการโยงความคิดความรู้สึกที่เด็กมีต่อบุคคลที่เขาสัมพันธ์ด้วยกับอำนาจทางการเมืองหรือบุคคลในระบบการเมือง เมื่อเด็กเติบโตมากขึ้นก็มีประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจมากขึ้น การเรียนรู้ทางการเมืองแบบถ่ายโยงระหว่างบุคคลนี้จะเปลี่ยนไป

3) รูปแบบของการเลียนแบบ (identification model) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ทางการเมืองที่เด็กรับเอาโดยตรงจากบิดามารดา ครู และบุคคลที่สัมพันธ์ด้วยเด็กจะกำหนดพฤติกรรมของตนเองโดยเลียนแบบจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้โดยไม่รู้ตัว เช่น รับเอาความคิดเห็นทางการเมืองของบิดามารดาเป็นของตนเอง สนับสนุนพรรคการเมืองเดียวกันกับบิดามารดา เป็นต้น

4) รูปแบบพัฒนาการของความรู้ความเข้าใจ (cognitive developmental model) เป็นรูปแบบที่เป็นไปตามโครงสร้างการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของเด็ก มโนทัศน์ทางการเมืองของ

เด็กจะเปลี่ยนแปลงไปตามลำดับขั้นการพัฒนาของเด็ก เมื่อเด็กเติบโตและสามารถพัฒนาการรับรู้และความเข้าใจได้อย่างเต็มที่แล้ว เด็กก็จะสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ในระบบการเมืองที่ซับซ้อนเป็นนามธรรมได้ชัดเจนขึ้น สามารถแยกแยะความแตกต่าง สร้างการรับรู้และการตอบสนองได้

1.4 ขั้นตอนของการกล่อมเกลาทางการเมือง

ในส่วนของกรเรียนรู้ทางการเมือง มีนักวิชาการได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเรียนรู้ทางการเมืองไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

จรัส ตั้งชูวงศะ (2545 : 44-461) สรุปแนวความคิดของ Pye (1965 : 44-48) ไว้ว่า การเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคลนั้น สามารถอธิบายเป็นขั้นตอนต่างๆ โดยแยกแยะออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง เป็นขั้นตอนเริ่มแรกสุดที่คนเกิดมาจะได้รับการอบรมขัดเกลา หรือมีความโน้มเอียงเข้าสู่ความมีสภาพเป็น “สัตว์สังคม” ขั้นตอนนี้สถาบันมีอิทธิพลมากที่สุดในฐานะที่เป็นตัวการในการอบรมกล่อมเกลาทางสังคม ก็คือ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา จุดประสงค์สำคัญของขั้นตอนนี้ก็คือ ตัวการจะให้การอบรมเพื่อชี้แนวทางให้มนุษย์เรียนรู้วิธีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น จึงเป็นขั้นตอนพื้นฐานของกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทางสังคม

ขั้นตอนที่สอง มนุษย์เริ่มมี “เอกลักษณ์ส่วนบุคคล” (personality identity) ในขั้นตอนนี้เริ่มมีการพัฒนาไปสู่การมีพื้นฐานความรู้และความเชื่อ นอกจากนี้ประการณ์เริ่มมีอิทธิพลหล่อหลอมในจิตใจได้สำนึก และยังไปมีส่วนกำหนดเป็น โครงสร้างบุคลิกภาพขั้นมูลฐานของมนุษย์อีกด้วย

ขั้นตอนที่สาม เริ่มเข้าสู่กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองของสังคม เมื่อมนุษย์ผ่านมาถึงขั้นตอนของการมีความสำนึกในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เริ่มเข้ามาทางสื่อกลางของการอบรมกล่อมเกลา และเข้ามากระทบการรับรู้และหล่อหลอมให้เกิดบุคลิกภาพทางการเมืองขึ้นในตัวมนุษย์ ทำให้มนุษย์เริ่มมีความคิดพินิจพิจารณาในทางการเมืองขึ้น

ขั้นตอนสุดท้าย เป็นขั้นตอนที่กระบวนการขัดเกลาและเรียนรู้ทางการเมืองได้สร้างความรู้ตึกนึกคิดทางการเมืองอย่างมาก จนกระทั่งทำให้มนุษย์เกิดความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมและมีบทบาททางการเมือง ซึ่ง Pye เรียกขั้นตอนนี้ว่า การเลือกสรรบุคคลทางการเมือง (political recruitment)

ในการทำงานเดียวกัน สุรพร สุวานิโช (2535 : 15) สรุปแนวความคิดของ Dawson และ prewitt (1969 : 41 -52) ไว้ว่า ขั้นตอนของกระบวนการการเรียนรู้ทางการเมืองที่ช่วยให้เกิดวุฒิภาวะทางการเมือง โดยได้แสดงประสบการณ์การเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กและเยาวชน อายุ 5-18 ปี ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะแรก ระหว่างอายุ 5-6 ปี เริ่มเรียนรู้และเข้าใจเรื่องง่ายๆ บางเรื่องเกี่ยวกับการเมือง เด็กวัยนี้เริ่มเกิดมีความผูกพันกับประเทศชาติของตนเอง เริ่มเรียนรู้ว่าประมุขของรัฐคือใคร บอกชื่อพรรคการเมืองได้อย่างถูกต้อง ประเด็นที่เห็นได้เด่นชัดอันหนึ่งของเด็กวัยนี้ก็คือ เขาเริ่มแยกแยะให้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มย่อยต่างๆ ได้อย่างชัดเจน และบอกได้ว่ากลุ่มไหนเป็นมิตรและกลุ่มไหนเป็นศัตรู

ระยะที่สอง ระหว่างอายุ 7-12 ปี จะมีความรู้ความเข้าใจสิ่งแวดล้อมทางการเมืองเพิ่มขึ้นมาก เด็กวัยนี้เริ่มเข้าใจสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายเชิงนามธรรม เช่น ชงชาติและเครื่องหมายแสดงยศหรือตำแหน่งต่างๆ เป็นต้น เด็กวัยนี้มีความรู้ความเข้าใจว่า ประมุขของรัฐหรือประธานาธิบดีคือใคร และจะต้องแสดงบทบาทอย่างไรในฐานะประธานาธิบดี ประธานาธิบดีอาจจะพ้นจากหน้าที่เพราะการเลือกตั้งหรือถูกขับออกจากตำแหน่ง เพราะพฤติกรรมไม่คู่ควรกับตำแหน่งประธานาธิบดี ในสายตาของเด็กวัยนี้ประธานาธิบดีมิใช่กบฏหรือผู้มีปาฏิหาริย์จะบันดาลอะไรก็ได้ทั้งนั้น แต่เป็นมนุษย์ผู้ซึ่งแสดงบทบาทคู่ควรแก่ตำแหน่งอีกด้วย เด็กวัยนี้สามารถเข้าใจเรียนรู้ทางการเมืองได้ดียิ่งขึ้น และเป็นวัยที่มีความสำคัญมากที่จะต้องได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างมีเป้าหมาย หรืออย่างมีทิศทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ระยะที่สาม ระหว่างอายุ 13 – 18 ปี ได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง เช่น ค่านิยม ทักษะคติ ความเชื่อทางการเมืองที่สำคัญๆ การเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กวัยนี้ จะเป็นฐานอย่างสำคัญสำหรับวัยผู้ใหญ่ หรือช่วงหลังแห่งชีวิตที่เหลือ วัฒนธรรมทางการเมืองหากได้รับการถ่ายทอดให้แก่เยาวชนในวัยนี้ได้อย่างเหมาะสมแล้ว จะมีอิทธิพลและเป็นฐานแห่งการเรียนรู้ทางการเมืองอย่างสำคัญในวัยต่อไป วัยนี้เป็นช่วงที่เยาวชนพร้อมที่จะเรียนรู้โลกทัศน์ทางการเมือง รับรู้อุดมการณ์ทางการเมืองต่างๆ และเข้าใจระบบการเมือง ตลอดจนทั้งโครงสร้าง และหน้าที่ต่างๆ ทางการเมืองซึ่งก่อให้เกิดวุฒิภาวะทางการเมือง

สุมินทร์ จุฑาทงกูร (2529 : 26) ได้สรุปแนวความคิดของ Hess และ Thormey (1967 : 15) ไว้ว่า ขั้นตอนของการเรียนรู้ทางการเมืองไว้ดังต่อไปนี้

1) ขั้นระบุองค์การทางการเมืองได้ (identification of political objects) เป็นขั้นแรกที่จะเรียนรู้ว่าสถาบันหรือองค์การทางการเมืองต่างๆ คืออะไร

2) ขั้นเกิดมีแนวความคิด (conceptualization) เป็นขั้นที่เด็กเริ่มมีประสบการณ์มากขึ้น เด็กจะเริ่มมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การทางการเมืองแน่ชัดยิ่งขึ้น

3) ขั้นเข้าใจสาระความเป็นจริง (subjective involvement) ในขั้นนี้เด็กจะมีความรู้ความเข้าใจชัดเจนจนเกิดความรู้สึกในแง่บวกหรือลบต่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง เช่น ทราบว่านักการเมืองคนไหนดีกว่าคนอื่นอย่างมีเหตุผล เป็นต้น

4) ขั้นแสดงกิจกรรมที่ชัดเจน (overt activity) เป็นขั้นที่เด็กมีความต้องการมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง เช่น การวิจารณ์การกระทำของรัฐบาล การสนับสนุนผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การร่วมประท้วงทางการเมือง เป็นต้น

สุพร สุวานิโซ (2535 : 15) ได้สรุปแนวคิดของ Easton และ Dennis (1969 : 392 – 393) ไว้ว่าการเรียนรู้ทางการเมืองของเด็กในแง่ของความรู้สึกและทัศนคติที่เด็กมีต่ออำนาจทางการเมือง และได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนา ดังนี้

1) การปลูกสำนึกทางการเมือง เด็กจะสามารถเรียนรู้ได้ว่ามีอำนาจหนึ่งที่อยู่เหนือครอบครัวของตนเองและเหนือกว่าอำนาจครูในโรงเรียน เมื่อเด็กมีอายุประมาณ 7-8 ปี จะเริ่มตระหนักถึงกำลังบังคับจากภายนอกบางอย่างที่บังคับตนและครอบครัวให้สนับสนุนเชื่อฟัง และเคารพนับถือต่ออำนาจนั้น แต่ความรับรู้ในขั้นนี้ยังไม่ได้เป็นความเข้าใจที่ลึกซึ้งชัดเจนนัก

2) การสร้างบุคลิกภาพ เด็กจะเริ่มรับรู้เกี่ยวกับอำนาจทางการเมืองครั้งแรกในรูปแบบของตัวบุคคลที่ใช้อำนาจทางการเมืองนั้น เช่น ประธานาธิบดี ตำรวจ แต่ยังไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ทางการเมือง และอำนาจทางการเมืองที่มีลักษณะเป็นนามธรรม และมีลักษณะเป็นลักษณะรวม (collectivity) เช่น รัฐสภา รัฐบาล คณะรัฐมนตรี ฯลฯ เท่าใดนัก

3) การเกิดอุดมคติ ในระยะแรกของการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองและอำนาจทางการเมืองนั้น เด็กจะรู้สึกว่าผู้ใช้อำนาจทางการเมือง และบุคคลต่างๆ ในระบบการเมืองนั้น เป็นผู้ที่ควรเชื่อมั่นไว้วางใจ มีบุญคุณ และสามารถให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ได้ กล่าวคือ เป็นการมองแบบอุดมคติ

4) การสร้างความเป็นสถาบัน เป็นขั้นตอนที่พัฒนามาจากสามลักษณะแรก คือ เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นนามธรรมสูงขึ้น ความผูกพันกับอำนาจทางการเมืองตามกฎหมายจะมีลักษณะผูกพันกับสถาบันมากกว่าตัวบุคคล เช่น ผู้นำทางการเมือง หรือผู้มีอำนาจทางการเมือง เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ทางการเมือง มีอิทธิพลในฐานะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่สำคัญในระบบการเมืองแต่ละระบบ การกล่อมเกลารวมถึงการเมืองที่เกิดขึ้นจึงต้องมีการกระทำตามวิธีการเรียนรู้ นั่นคือกระบวนการถ่ายทอดความรู้สึก ทัศนคติ และค่านิยม

ทางการเมืองไปสู่ผู้รับการถ่ายทอด รวมทั้งตัวการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองโดยเฉพาะ
ตัวการโรงเรียนซึ่งคณะผู้วิจัยได้เน้นเป็นสำคัญ คอยทำหน้าที่เป็นตัวหล่อหลอมความรู้สึกรัก
หรือทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนคนไทยในสังคมนั่นเอง

2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักศึกษา ดังกล่าว มีผลงานวิจัยที่
เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

โกวิทย์ คุณรัตน์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การกล่อมเกลาทางการเมือง ของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังคมเมืองและสังคมชนบท : กรณีศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนมอ
ฟอรั่ววิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนในสังคมไม่ทำให้ได้รับการกล่อมเกลา
ทางการเมืองสูงกว่านักเรียนในสังคมชนบทในทางตรงกันข้ามกลับต่ำกว่า

การค้นพบอย่างอื่นของการวิจัยคือ

1. ความแตกต่างในอาชีพของบิดามารดานักเรียน ทั้งสองโรงเรียนทำให้ระดับการกล่อม
เกลาทางการเมือง แตกต่างกัน โดยนักเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ได้รับการกล่อมเกลาทาง
การเมืองสูงกว่า

2. ความแตกต่างในรายได้ของครอบครัวนักเรียน ทั้งสองโรงเรียนทำให้ระดับการกล่อม
เกลาทางการเมืองแตกต่างกันโดยนักเรียน โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ได้รับการกล่อมเกลาทาง
การเมืองสูงกว่า

3. ความแตกต่างในการศึกษาของบิดามารดานักเรียนทั้งสองโรงเรียนทำให้ระดับการ
กล่อมเกลาทางการเมืองแตกต่างกันโดยนักเรียน แม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ ได้รับการกล่อมเกลาทาง
การเมืองสูงกว่า

4. ความแตกต่างในวิถีชีวิตของครอบครัวนักเรียน ทั้งสองโรงเรียน ทำให้ระดับการกล่อม
เกลาทางการเมืองแตกต่างกันโดยนักเรียน โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ ได้รับการกล่อมเกลา
ทางการเมืองสูงกว่า

กฤษกร พบศิริ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสาย
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทางอินเทอร์เน็ต ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มนักศึกษาที่เข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมือง แสดงให้เห็นว่า การใช้เว็บไซต์การเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมือง

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ คณะ และสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ส่วนในเรื่องความคิดเห็นต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเรียนรู้ทางการเมืองนั้น ทั้งผู้รับสาร และผู้ส่งสาร มีความเห็นว่า อินเทอร์เน็ตจะเป็นช่องทางใหม่ในการให้ความรู้ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับที่จะกลายเป็นหน่วยในการเรียนรู้ทางการเมืองอีกหน่วยหนึ่งด้วย

สุรวิน นุรักษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษากรณีศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะรัฐศาสตร์และคณะมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 4 ผลการศึกษาพบว่า

นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะรัฐศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 และ 4 ส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองไปในทางประชาธิปไตย คือ

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน จะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
5. นักศึกษาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
6. นักศึกษาที่มีลักษณะครอบครัวต่างกันจะมีทัศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
7. นักศึกษาที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยรามคำแหงต่างกัน จะมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

ศุภวัฒน์ โพธิ์เจริญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลางานการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 21 ปี ศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับครอบครัวในจังหวัดเชียงใหม่ครอบครัวมีรายได้โดยเฉลี่ย 39,362.50 บาทต่อเดือน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองอยู่ในระดับดี แต่การมี

ส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความรู้ทางการเมืองที่ได้รับส่วนใหญ่ จะได้รับจากโทรทัศน์มากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ นอกจากนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการกล่อมเกลาทางการเมือง คือ ระดับชั้นปีการศึกษา และหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองอันได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน

บรรจง กลิ่นสงวน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลาทางการเมือง และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า

การกล่อมเกลาทางการเมืองของนิสิตอยู่ในระดับสูง โดยได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสถาบันครอบครัว สถานศึกษา รวมทั้งการรับรู้ข่าวสารการเมืองผ่านสื่อมวลชน นิสิตมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับสูง ตัวแปรจำแนกความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ ภาควิชาที่สังกัด ระดับชั้นปี ภูมิลำเนา อาชีพมารดา และการกล่อมเกลาทางการเมือง ส่วนตัวแปรที่ไม่มีผลต่อการจำแนกความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ได้แก่ เพศ และอาชีพบิดา

ปิยวัฒน์ คำมอญ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของสื่อต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า

สื่อมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทต่อการถูกเลือกข่าวสารมากที่สุด แต่ความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองที่เป็นผลมาจากสื่อ นั้น พบว่าเยาวชนได้รับความรู้จากสื่อไม่มากนัก เพราะความรู้ที่สื่อนำมาเสนอเป็นความรู้ที่มีอยู่ในการเรียนการสอนทั่วไปในสถานศึกษา การนำเสนอของสื่อจึงเป็นการตอกย้ำความรู้เดิม

ด้านทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมือง เยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่อการนำเสนอข่าวสารของสื่อและเห็นว่าสื่อสามารถเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้ครอบครองสื่อจึงมีโอกาที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมือง จึงควรมีการจัดตั้งองค์กรอิสระในการตรวจสอบการทำงานของสื่อให้มีความเป็นกลาง และป้องกันการครอบงำสื่อจากอิทธิพลทางการเมือง ส่วนพฤติกรรมทางการเมืองของเยาวชน พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อย เนื่องจากอายุไม่ถึง 18 ปี และคิดว่ายังไม่ถึงเวลาอันสมควร การมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงการชักชวนผู้ใกล้ชิดให้ไปลงคะแนนเสียงและแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเมื่อมีโอกาส สำหรับอนาคตเยาวชนไม่สนใจเกี่ยวกับอาชีพทางการเมือง เพราะเป็นงานที่ต้องอาศัยความเสียสละสูง และเป็นอาชีพที่ถูกมองว่าขาดความน่าเชื่อถือ

การเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองผ่านสื่อ ควรเป็นหน้าที่ของสถานศึกษา โดยเน้นไปที่ การใช้สื่อ โทรทัศน์ และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกทางการเมืองเพิ่มขึ้น

พินุล สุขโพธิมาน (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางการเมืองของสามนคร โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนด้วยการเลือกตั้งสถานักเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียน ได้เรียนรู้ทางการเมืองโดยตรง แต่หลักสูตรของการศึกษานั้นไม่ได้มีวิชาที่เกี่ยวกับการเมืองโดยตรง ทางสถานศึกษาก็ได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองตามความเหมาะสมของงบประมาณ เพราะการเมืองนั้นพระสงฆ์จะต้องเรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้กับหลักพุทธธรรมในการพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตย

สำหรับปัจจัยทางด้านอายุ การศึกษา ชาติพันธุ์ และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา เกี่ยวกับการเมือง ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียน และการเข้าถึงสื่อที่เป็นช่องทางในการเรียนรู้การเมืองของนักเรียนมีอย่างจำกัดทำให้ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย แต่ขัดกับทัศนคติทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปในทางบวก

กิตติพงษ์ จิรรัตน์วัฒนา (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการกล่อมเกลາทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า

การกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และการติดตามข่าวสารมีผลต่อการกล่อมเกลາทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยด้านสิทธิและเสรีภาพ กลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องของรัฐบาลไม่ควรอ้างความมั่นคงมาปิดกั้นเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 67.5 รองลงมาด้านการเลือกตั้งในเรื่องของแม่จะมีการเลือกตั้ง แต่ประชาชนก็ยังไม่มีสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศได้อย่างแท้จริง คิดเป็นร้อยละ 67.1 และด้านการบริหารงานในเรื่องของการอภิปรายไม่ไว้วางใจเป็นการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน คิดเป็นร้อยละ 64.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ โปรแกรมวิชา ภูมิภาคและอาชีพหลักของหัวหน้าครอบครัวและการกล่อมเกล่าทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ในเชิงบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่ยกตัวอย่างงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การกล่อมเกล่าทางการเมืองมีความสำคัญต่อระบบการเมืองในฐานะที่เป็นตัวกำหนดทัศนคติ ความรู้ ความเข้าใจ จนนำไปสู่พฤติกรรมทางการเมือง แต่จากตัวอย่างงานวิจัยที่ยกมานี้ได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่น่าจะมีส่วนต่อการมีบทบาททางการเมืองของนักศึกษาแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และจะเห็น

ได้ว่าในเรื่องของกระแสนิยมที่นำกระแสนริโทคนิยมเข้ามาในสังคมไทยก็มีผลต่อระบบการเมือง รวมถึงจิตสำนึกทางการเมืองของคนไทยด้วย ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้เอางานวิจัยต่างๆ เหล่านี้มาพิจารณาประกอบการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลและใช้อย่างอิงกับข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จำนวน 218 คน (งานสถิตินักศึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ, 2555) ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จำนวน 175 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเรื่องการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

ส่วนที่ 3 ความเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 4 แหล่งความรู้ทางการเมือง

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

การทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อน ที่จัดพิมพ์แล้วนำไปทดสอบ (try out) กับนักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาสังคม จำนวน 20 คน จากนั้นได้มีการปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งจนได้แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนของแต่ละหมู่เรียน เพื่อขอความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้ศึกษาชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม แล้วแจกให้นักศึกษาด้วยตนเอง จนครบจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 175 ชุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลการวิเคราะห์ โดยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ มาประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences) ใช้สถิติเพื่อประมวลผลข้อมูลวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และข้อเสนอแนะใช้สถิติเชิงพรรณนาข้อมูล ในรูปความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยจะวัดจากค่าคะแนนความถูกต้องที่นักศึกษาตอบแบบสอบถาม โดยหากนักศึกษาตอบข้อใดถูกต้อง ค่าคะแนนจะเท่ากับ 1 คะแนนและข้อใดตอบผิด ค่าคะแนนจะเท่ากับ 0 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคิดคำนวณน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย ในการคำนวณจะเทียบบัญญัติไตรยางศ์ โดยเทียบค่าคะแนนรวมเท่ากับ 100%

หากนักศึกษารายใด ได้คะแนนรวม เท่ากับ 9 คะแนน ก็หมายความว่า นักศึกษารายนั้นได้คะแนนเทียบเท่า 100% หลังจากนั้นนำคะแนนของแต่ละตัวอย่างก็ได้มาคำนวณค่าน้ำหนักคะแนน

เฉลี่ย เพื่อหาความรู้ความเข้าใจรวมของนักศึกษาทั้งหมดว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองอยู่ในระดับใด

ในการแปลความหมายผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้เกณฑ์ในการวัดผลการศึกษา ดังนี้ (สุชา จันทร ेम : 2539. 226)

คะแนน 80% ขึ้นไป	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจดีมาก
คะแนน 70 – 79%	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจดี
คะแนน 60 – 69%	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
คะแนน 50 – 59%	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อย
คะแนนต่ำกว่า 50%	หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจน้อยมาก

3. วิเคราะห์ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง ใช้เกณฑ์ในการวัด 5 ระดับ คือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มีคะแนน เท่ากับ 5 คะแนน “เห็นด้วย” มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน “ไม่แน่ใจ” มีคะแนน เท่ากับ 3 คะแนน “ไม่เห็นด้วย” มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน และ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ในการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย จะใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง เห็นด้วย
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง ไม่แน่ใจ
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. วิเคราะห์ความถี่ในการได้รับความรู้จากแหล่งความรู้ทางการเมือง ใช้เกณฑ์ในการวัด 3 ระดับ คือ “บ่อยครั้ง” มีคะแนน เท่ากับ 2 คะแนน “นาน ๆ ครั้ง” มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน และ “ไม่เคยเลย” มีคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ในการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย จะใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{2 - 0}{3} = 0.66 \end{aligned}$$

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.33 - 2.00	หมายถึง	บ่อยครั้ง
คะแนนเฉลี่ย	0.67 - 1.32	หมายถึง	นานๆ ครั้ง
คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 0.66	หมายถึง	ไม่เคยเลย

4. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง ใช้เกณฑ์ในการวัด 5 ระดับ คือ “บ่อยที่สุด” มีคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน “บ่อยครั้ง” มีคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน “ปานกลาง” มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน “บางครั้ง” มีคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน และ “ไม่เคยเลย” มีคะแนนเท่ากับ 0 คะแนน ในการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย จะใช้สถิติในการหาอัตราภาคชั้น

$$\begin{aligned} \text{อัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 0}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.21 - 4.00	หมายถึง	บ่อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	2.41 - 3.20	หมายถึง	บ่อยครั้ง
คะแนนเฉลี่ย	1.61 - 2.40	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	0.81 - 1.60	หมายถึง	บางครั้ง
คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 0.80	หมายถึง	ไม่เคยเลย

6. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล (อายุ ระดับชั้นปี) และ หน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง (ครอบครัว (การพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง) กลุ่มเพื่อน (การพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง) สื่อมวลชน (ความถี่ที่ได้รับความรู้จากแหล่งต่างๆ)) กับการกล่อมเกลாதทางการเมือง (ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมือง) โดยใช้ค่าไคสแควร์ (X-test) สำหรับตัวแปรเกี่ยวกับ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ใช้ค่า Pearson-product moment correlation coefficient สำหรับตัวแปร อายุ

และสื่อมวลชน ซึ่งการวัดค่าความสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ (Turney & Robb, 100 และดัดแปลง
จาก Best. 240 อ้างใน สุภาพ วาดเขียน, 2523 หน้า 188)

ค่า	ความสัมพันธ์
± 0.80 ถึง ± 1.00	สูง สูงมาก
± 0.60 ถึง ± 0.79	ค่อนข้างสูง
± 0.40 ถึง ± 0.59	ปานกลาง
± 0.20 ถึง ± 0.39	น้อย
± 0.00 ถึง ± 0.19	น้อยมาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลாதองการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ใช้แบบสอบถามจำนวน 175 ชุด โดยแจกแบบสอบถามจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ได้นำมาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC + สามารถนำมาแสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและอธิบายผลจากตาราง ตามลำดับดังนี้

ผลการวิจัยจากแบบสอบถาม (Questionnaire) นำเสนอใน 5 ส่วน คือ

1. ข้อมูลส่วนตัว
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง
3. ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง
4. แหล่งความรู้ทางการเมือง
5. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของนักศึกษสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	102	58.28
หญิง	73	41.72
รวม	175	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักศึกษสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.28 เป็นเพศหญิงจำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.72 ทั้งนี้จาก ซึ่งจากการเก็บข้อมูลพบว่า นักศึกษาเพศชายมากกว่านักศึกษาเพศหญิง

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
19 ปี		15.3
20 ปี		27.0
21 ปี		16.7
22 ปี		14.2
23 ปี		20.8
24 ปี	12	6.0
รวม	175	100.0

หมายเหตุ * $X = 21.16$ ปี, $S.D. = 1.540$, $Min. = 19$ ปี, $Max. = 24$ ปี

จากตารางที่ 4.2 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มีอายุเฉลี่ย 21 ปี มีอายุต่ำสุด 19 ปี สูงสุด 24 ปี

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพักอาศัย

การพักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดา	86	49.15
ญาติ	52	29.71
หอพัก	35	20.00
เพื่อน	2	1.14
รวม	175	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.15 รองลงมาคือ พักอยู่กับญาติ จำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.71 พักอยู่กับเพื่อน จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.14 และพักอยู่คนเดียวในหอพักคอนโดมิเนียมหรือพักอยู่กับคนรัก จำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของครอบครัว

รายได้ของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000	17	9.72
10,000 – 20,000	76	43.43
20,001 - 30,000	65	37.14
30,001 – 40,000	10	5.71
40,001 – 50,000	4	2.28
มากกว่า 50,000 บาท	3	1.72
รวม	175	100.0

หมายเหตุ * = 39,362.50 บาท, S.D. = 31,874.851, Min. = 5,000.00 บาท, Max. = 200,000.00บาท

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี
ที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ย 39,362.50 บาท โดยมีรายได้ของ
ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 20,001-40,000 บาท มีจำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.42 รายได้
ต่ำสุด 5,000.00 บาท โดยมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 17 ราย
คิดเป็นร้อยละ 9.72 และสูงสุด 200,000 บาท โดยมีรายได้ครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 50,000
บาท มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.72

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสภาพของครอบครัว

สภาพของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
อยู่ด้วยกัน	105	60.00
แยกกันอยู่	53	30.28
หย่าร้าง	17	9.72
รวม	175	100.0

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปี ที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ครอบครัวอาศัยอยู่ด้วยกัน จำนวน 105 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ แยกกันอยู่จำนวน 53 ราย คือ เป็นร้อยละ 30.28 และ หย่าร้าง มีจำนวน 17 ราย คิด เป็นร้อยละ 9.72

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการส่งเสริมของครอบครัวในการพูดคุยเรื่องราว เกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การส่งเสริมของครอบครัวในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับ การปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	29	16.57
มี	146	83.43
รวม	175	100.0

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือ การส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองของครอบครัว

ระดับการพูดคุยหรือการส่งเสริมให้นักศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
บ่อยครั้ง	69	39.42
นานๆ ครั้ง	106	60.58
รวม	175	100.0

จากตารางที่ 4.6 – 4.7 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีระดับการพูดคุยหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง คือ นานๆ ครั้งจำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.58 และพูดคุยหรือส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองบ่อยครั้ง จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.42 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะปัจจุบันการเผยแพร่ ข่าวสารเกี่ยวกับทางการเมืองมากขึ้นในหลายๆ สื่อ ทำให้เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีจิตสำนึก ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของการเลือกตั้ง หรือเกิดประเด็น

สำคัญทางการเมืองที่เป็นที่สนใจของประชาชน ทำให้เกิดการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองภายในครอบครัวแต่การพูดคุยไม่บ่อยนัก

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการส่งเสริมของสถาบันศึกษา

การส่งเสริมของสถาบันให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
เพียงพอ	101	57.71
ไม่เพียงพอ	70	40.00
อื่นๆ	4	2.29
รวม	175	100.0

จากตารางที่ 4.8 นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เห็นว่ามหาวิทยาลัยให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเพียงพอ จำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.71 มีนักศึกษา 70 รายเห็นว่ามหาวิทยาลัยให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีเพียง 4 ราย หรือร้อยละ 2.29 เห็นว่ามีการสนับสนุนหรือส่งเสริมบ้าง ทั้งนี้เนื่องมาจากภายในมหาวิทยาลัยวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีกิจกรรมขององค์กรนักศึกษาโดยมีการเลือกตั้งประธานนักศึกษา ซึ่งเป็นการปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของระบบการเมืองของไทย

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการชักชวนของเพื่อน ในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การชักชวนของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	62	35.43
มี	113	64.57
รวม	175	100.0

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
 ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือ
 การส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มเพื่อน

ระดับการพูดคุยเกี่ยวกับการเมืองของกลุ่มเพื่อน	จำนวน	ร้อยละ
บ่อยครั้ง	68	38.86
นานๆ ครั้ง	107	61.14
รวม	175	100.0

จากตารางที่ 4.9–4.10 พบว่า กลุ่มเพื่อนของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 มีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง บ่อยครั้งจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.86 และมีการพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน นานๆ ครั้ง มีจำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.14 ทั้งนี้สาเหตุที่มีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองในกลุ่มเพื่อนนานๆ ครั้ง อาจจะเป็นเพราะว่า กระแสความนิยมของประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่ มักจะเป็นเรื่องของการเลือกตั้ง หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าไปมีส่วนร่วมในช่วงเวลาหนึ่งตามกระแสความนิยมในขณะนั้น

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
 ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
 การเมือง

ข้อความ	ตอบผิด		ตอบถูก	
	n	%	n	%
ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป			175	100
ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข				100
ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยปราศจากอาวุธ	12	3.00	163	97.00
ประชาชนมีสิทธิร้องขอเพื่อทราบข้อมูลข่าวสารจากรัฐได้	52	3.00	123	74.80
ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์มาจากการเลือกตั้ง	32	27.50	143	72.50
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประชาชนไม่มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย	26	29.00	149	71.00
ผู้มีสิทธิสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีอายุ 25 ปีบริบูรณ์	61	29.00	114	71.00
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2550	70	30.00	105	70.00
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย	112	54.80	63	45.30

จากตารางที่ 4.11 นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในเรื่องของประชาชนมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป 36.5 มากที่สุด โดยตอบถูกต้องทั้งหมด รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 392 ราย คิดเป็นร้อยละ 98.0 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชนโดยปราศจากอาวุธ มีผู้ตอบถูกต้องจำนวน 388 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.0 ส่วนคำถามที่มีจำนวนคนตอบถูกน้อยที่สุดคือคำถามเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2540 และคำถามที่มีผู้ตอบผิดมากที่สุดคือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำถามที่มีผู้ตอบถูกต้องทั้งหมด คือ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปออกเสียงเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องทำให้ประชาชนรับทราบถึงสิทธิเบื้องต้นของผู้มีสิทธิออกเสียง อีกทั้งในสถาบันการศึกษาเองก็มีการรณรงค์ให้นักศึกษาเข้าไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญของไทย ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบผิดมากที่สุดคือ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ทั้งนี้ที่กลุ่มตัวอย่างรับข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองจากสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้ง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าการรับชมข่าวเกี่ยวกับเมืองเป็นการรับชมโดยอ้อม นอกจากนี้อาจจะเป็นเพราะข่าวสารทางการเมืองส่วนใหญ่มักจะเสนอข่าวเกี่ยวกับผลงานของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าฝ่ายค้าน ทำให้ฝ่ายค้านมีผลงานน้อย อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ยังเป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองโดยรวม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยมาก (คะแนนต่ำกว่า 50%)	8	2.0
น้อย (คะแนน 50 – 59%)	28	7.0
ปานกลาง (คะแนน 60 – 69%)	100	25.0
ดี (คะแนน 70 – 79%)	130	32.5
ดีมาก (คะแนน 80% ขึ้นไป)	134	33.5
รวม	175	100.0

Mean = 77.72

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงคะแนนความรู้ความเข้าใจ 80% ขึ้นไป ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจกับการเมืองการปกครองในระดับดีมาก และหากพิจารณาว่า Mean ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในภาพรวมมีค่า = 77.72 ซึ่งอยู่ในช่วงคะแนน 70-79% เป็นค่าความรู้ความเข้าใจในระดับดี

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในภาพรวมระดับความรู้ความเข้าใจเฉลี่ยเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนักศึกษาอยู่ในระดับดี แต่พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองเฉลี่ยของนักศึกษากลับอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาได้จากตารางที่ 4.17 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ข่าวสารหรือความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองนักศึกษาได้รับรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ ถึงแม้ว่านักศึกษาจะไม่ได้มีความสนใจอย่างจริงจัง แต่ก็ได้ยินได้ฟังจากสื่อต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจ แต่สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการเสียสละ เวลา การทุ่มเทพลังกาย พลังความคิดให้กับการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งนักศึกษายังขาดแรงจูงใจที่จะกระตุ้นให้เข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง

ความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ทำให้การเลือกตั้งมีความยุติธรรมยิ่งขึ้น	3.97	0.632	เห็นด้วย
2. การไปเลือกตั้งทำให้เรามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศมากขึ้น	4.05	0.697	เห็นด้วย
3. การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุด	4.46	0.755	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. การซื้อสิทธิขายเสียงถือว่าผิดกฎหมายเลือกตั้ง	4.77	0.561	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งต้องตรวจสอบรายชื่อให้ถูกต้องก่อน	4.36	0.668	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ผู้แทนราษฎรสามารถสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นได้	3.80	0.886	เห็นด้วย
รวม	4.24	0.433	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4.13 ในภาพรวมนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในปัจจุบัน (รัฐธรรมนูญ 2550) ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.433)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

นักศึกษสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งสำหรับข้อความเรียงลำดับต่อไปนี้

- การซื้อสิทธิขายเสียงถือว่าผิดกฎหมายเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.561)
- การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.755)
- ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งต้องตรวจสอบรายชื่อให้ถูกต้องก่อน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.668)

นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง ในระดับเห็นด้วยสำหรับข้อความเรียงลำดับต่อไปนี้

- การไปเลือกตั้งทำให้เรามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศมากขึ้น ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.697)
- ระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ทำให้การเลือกตั้งมีความยุติธรรมยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.632)
- ผู้แทนราษฎรสามารถสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.886)

และเมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นได้ว่าระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งเฉลี่ยในแต่ละข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นที่ว่า การซื้อสิทธิขายเสียงถือว่าผิดกฎหมายเลือกตั้งที่นักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุด ส่วนความคิดเห็นที่ว่าผู้แทนราษฎรสามารถสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ นักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเป็นอันดับสุดท้าย

ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จะเป็นเรื่องของสิทธิของตนเองที่จะต้องทำหน้าที่ในการเป็นพลเมืองดีของประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่สุดในเรื่องราวทางการเมือง ฉะนั้น จึงทำให้นักศึกษาตระหนักถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้จากการที่นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองจึงทำให้ทราบถึงข้อดีข้อเสียของการใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างถูกต้อง อีกทั้งรัฐบาลเองก็มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้

ประชาชนทุกคนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเห็นความสำคัญของกระบวนการหรือระบบการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ตามระบบการเลือกตั้งเพื่อให้ได้มาซึ่งนักการเมืองที่มีความเหมาะสม

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งโดยรวม

ระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 ไม่เห็นด้วย	3	1.71
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 ไม่แน่ใจ	4	2.29
คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 เห็นด้วย	53	30.29
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง	115	65.71
รวม	175	100.0

ค่า mean = 4.24

จากตาราง 4.14 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 และดูจากค่า Mean ของความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งมีค่า = 4.24 อยู่ในช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 ซึ่งหมายถึง นักศึกษามีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งโดยรวมในเชิงบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารัฐบาลมีการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในความสำคัญของการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปัจจุบันมีการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองในหลายช่องทาง อีกทั้งสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว หรือแม้แต่ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา ก็ยังมีการพูดคุยในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองจึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นในเชิงบวกเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิของประชาชนในการเลือกตั้ง ได้แก่ การซื้อสิทธิขายเสียงถือว่าผิดกฎหมาย การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุด และก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งต้องตรวจสอบรายชื่อให้ถูกต้องก่อน

ส่วนที่ 4 แหล่งความรู้ทางการเมือง

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ความถี่
ท่านดูโทรทัศน์เกี่ยวกับข่าวการเมือง	1.59	0.555	บ่อยครั้ง
ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองบ่อยแค่ไหน	1.31	0.599	นาน ๆ ครั้ง
ท่านอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารอื่นๆ เกี่ยวกับการเมือง	1.18	0.561	นาน ๆ ครั้ง
ท่านฟังวิทยุเกี่ยวกับข่าวการเมือง	1.13	0.565	นาน ๆ ครั้ง
ท่านได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองในชั้นเรียน	1.04	0.587	นาน ๆ ครั้ง
ท่านสนทนากับคนในครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องการเมือง	1.03	0.502	นาน ๆ ครั้ง
ท่านสนทนากับเพื่อนที่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับเรื่องการเมือง	0.89	0.490	นาน ๆ ครั้ง
ท่านเคยไปฟังการอภิปรายหรือปราศรัยทางการเมือง	0.76	0.729	นาน ๆ ครั้ง
รวม	1.11	0.381	นาน ๆ ครั้ง

จากตารางที่ 4.15 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยรวมนานๆ ครั้ง ($\bar{X} = 1.11$, S.D. = 0.381)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

นักศึกษสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ เกือบทุกแหล่งอยู่ในระดับนานๆ ครั้ง ยกเว้นจากสื่อ โทรทัศน์ที่นักศึกษาได้รับบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.59$, S.D. = 0.555) ซึ่งแหล่งความรู้อื่นๆ สามารถเรียงตามลำดับของสื่อดังนี้

- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการติดตามข่าวสาร ($\bar{X} = 1.31$, S.D. = 0.599)
- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารอื่นๆ เกี่ยวกับการเมือง ($\bar{X} = 1.18$, S.D. = 0.561)
- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการฟังวิทยุเกี่ยวกับข่าวการเมือง ($\bar{X} = 1.13$, S.D. = 0.565)

- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองในชั้นเรียน ($\bar{X} = 1.04, S.D. = 0.587$)
- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการสนทนากับคนในครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ($\bar{X} = 1.03, S.D. = 0.502$)
- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการสนทนากับเพื่อนที่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับเรื่องการเมือง ($\bar{X} = 0.89, S.D. = 0.490$)
- ได้รับความรู้ทางการเมืองจากการไปฟังการอภิปรายหรือปราศรัยทางการเมือง ($\bar{X} = 0.76, S.D. = 0.729$)

และเมื่อพิจารณารายชื่อจะเห็นได้ว่า นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์บ่อยครั้ง ส่วนแหล่งอื่นๆ จะได้รับนานๆ ครั้ง โดยติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นอันดับแรก หนังสือพิมพ์หรือวารสารอื่นๆ เกี่ยวกับการเมือง เป็นอันดับสอง และวิทยุเป็นอันดับสาม ส่วนการอภิปรายหรือปราศรัยทางการเมืองเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาสนใจที่จะรับชมโทรทัศน์มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เนื่องจากมีรายการหลากหลาย

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างตามระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ โดยรวม

ระดับความถี่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเลย	8	46.56
นานๆ ครั้ง	117	66.88
บ่อยครั้ง	50	28.57
รวม	178	100.0

Mean = 1.11

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ นานๆ ครั้ง และดูจากค่า Mean ของความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ ในภาพรวมมีค่า = 1.11 ซึ่งเป็นระดับความถี่นานๆ ครั้ง

ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ค่าความถี่เป็นค่าความถี่เฉลี่ยของแหล่งความรู้ทางการเมือง โดยรวมจากแหล่งต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาจะได้รับในระดับนานๆ ครั้ง ยกเว้นสื่อโทรทัศน์ที่นักศึกษาได้รับบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความนิยมในการรับชมสื่อโทรทัศน์ที่ให้ทั้งภาพและเสียงทำให้การรับชมข่าวสารหรือเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองผ่านสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่อชนิดอื่นๆ ซึ่งเป็นการรับรู้โดยอ้อม เพราะจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองในประเด็นของความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่านักศึกษาไม่ได้ให้ความสนใจที่จะติดตามข่าวสารทางการเมืองเท่าใดนัก ฉะนั้น การรับรู้ข่าวสารต่างๆ ทางการเมืองจึงเป็นการรับรู้โดยอ้อมมากกว่าที่จะเป็นความสนใจอย่างจริงจัง และสำหรับแหล่งความรู้อื่นๆ ซึ่งเป็นแหล่งความรู้โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฟังอภิปรายหรือปราศรัยทางการเมืองเพราะถ้าหากไม่มีความสนใจหรือติดตามข่าวสารอย่างจริงจังก็จะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้

ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งต่างๆ

ประเด็น	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น			
เช่น อบต. เทศบาล และ อบจ.	3.02	1.161	บ่อยครั้ง
ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส.	3.00	1.161	บ่อยครั้ง
ท่านให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ	2.12	0.980	ปานกลาง
ท่านเคยชักชวนเพื่อนและคนในครอบครัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	1.98	1.154	ปานกลาง
ท่านพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองกับครอบครัว	1.85	1.014	ปานกลาง
ท่านเคยร่วมฟังการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	1.62	1.088	ปานกลาง
ท่านเคยช่วยเหลือกลุ่มการเมืองท้องถิ่นหาเสียง	1.47	1.475	บางครั้ง
ท่านเคยเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน	0.84	1.240	บางครั้ง
ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประท้วงการกระทำของรัฐบาล	0.61	1.068	ไม่เคยเลย
รวม	1.83	0.767	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.83, S.D. = 0.767$)

และเมื่อพิจารณารายข้อจะเห็นว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น รองลงมาคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. และการให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ ส่วนการเข้าร่วมประท้วงการกระทำของรัฐบาล นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมเลย

จากข้อมูลข้างต้นเป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล และอบจ. รวมทั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. ในระดับบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตระหนักถึงสิทธิในการที่จะเลือกผู้แทนที่ดี เห็นว่าเหมาะสมไปทำงานทางการเมือง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของจิตสำนึกทางการเมืองที่ดี ในขณะที่บางคนก็อาจมองได้ว่า เนื่องมาจากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ที่ใครก็ตามที่มีสิทธิในการเลือกผู้แทน จะต้องไปใช้สิทธิ โดยมีบทลงโทษสำหรับผู้ละเลยหน้าที่นี้ไว้ด้วยเช่นกัน จึงเป็นสาเหตุให้นักศึกษาจำเป็นต้องไปเลือกตั้งเพื่อจะได้ไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย นอกจากนี้ภายในท้องถิ่นเองก็มีการกระตุ้นคนในท้องถิ่นไปเลือกตั้ง โดยผ่านทางพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง รวมทั้งมีการชักชวนคนในครอบครัวให้ไปเลือกตั้ง

สำหรับกิจกรรมทางการเมืองที่นักศึกษาไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเลย คือ การประท้วงการกระทำของรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าการประท้วงการกระทำของรัฐบาลเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกทางการเมืองที่ชัดเจน ในการต่อต้านหรือแสดงความไม่พอใจต่อการทำงานของรัฐบาล ซึ่งผู้ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบนี้มักจะเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกทางการเมืองสูง ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง หรืออาจได้รับความเดือดร้อนอย่างที่สุด เพราะการประท้วงจะต้องอดทนและเสี่ยงต่อการได้รับอันตราย ซึ่งนักศึกษาอาจจะยังไม่ได้มีจิตสำนึกทางการเมืองมากพอ หรือได้รับความเดือดร้อนอย่างถึงที่สุดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนทำให้มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมถึงขั้นการชุมนุมประท้วง

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของนักศึกษา สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
 ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างตามระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวม

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเลย	2	1.14
บางครั้ง	62	35.43
ปานกลาง	79	45.14
บ่อยครั้ง	26	14.85
บ่อยที่สุด	6	3.43
รวม	175	100.0

Mean = 1.83

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ในภาพรวมนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง และดูจากค่า Mean ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีค่า = 1.83 ซึ่ง หมายถึง นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่า กิจกรรมทางการเมืองบางรูปแบบต้องอาศัยการเสียสละ เวลา การทุ่มเทพลังงาน พลังความคิดให้กับการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งแรงจูงใจที่จะทำให้นักศึกษามีความสนใจอยากเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวก็คือ จิตสำนึกที่คำนึงถึงส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของรูปแบบการมีส่วนร่วมแล้วกิจกรรมที่ต้องเสียสละ ทุ่มเทเวลา เช่น การร่วมฟัง การหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การช่วยเหลือกลุ่มการเมืองท้องถิ่นหาเสียง และการเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน มีจำนวนนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ในระดับต่ำ และการมีส่วนร่วมในการประท้วงการกระทำของรัฐบาล นักศึกษาไม่เคยเข้าไปมีส่วนร่วมเลย

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองกับอายุ

อายุ	ระดับความรู้ความเข้าใจ				รวม n (%)	ค่าสถิติ
	น้อย	ปานกลาง	ดี	ดีมาก		
	n	n	n	n		
	(%)	(%)	(%)	(%)		
อายุ						X^2 -test=135.017
19 ปี	3 (4.9)	15 (24.6)	35 (57.4)	8 (13.1)	61 (100.0)	Sig. = 0.000**
20 ปี	8 (7.4)	20 (18.5)	44 (40.7)	36 (33.3)	108 (100.0)	
21 ปี	16 (23.9)	4 (6.0)	15 (22.4)	32 (47.8)	67 (100.0)	
22 ปี		4 (7.0)	24 (42.1)	29 (50.9)	57 (100.0)	
23 ปี	9 (10.8)	45 (54.2)	4 (4.8)	25 (30.1)	83 (100.0)	
24 ปี		12 (50.0)	8 (33.3)	4 (16.7)	24 (100.0)	

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, **p < 0.01

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ความเข้าใจซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า n สำคัญ = .000 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของอายุมีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาต่างกัน จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19 – 20 ปี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับดี นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21-22 ปี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับดีมาก ส่วนนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 23 – 24 ปี ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19-20 ยังไม่ค่อยมีความสนใจเรื่องของการเมืองทำให้นักศึกษาทำให้ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี และนักศึกษาที่มีส่วนนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 – 22 ปี มีความสนใจเรื่องของการเมืองมากขึ้น และคาดหวังในเรื่องของการเมืองค่อนข้างมากทำให้มีความสนใจและใส่ใจติดตามเรื่องราว ข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น ทำให้ความรู้ความเข้าใจดีมาก ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ 23 – 24 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเริ่มเบื่อหน่ายเกี่ยวกับการเมือง ทำให้ไม่

สนใจเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเมืองอีกทั้งอาจจะเป็นช่วงที่ต้องสนใจชีวิตของตนเองมากขึ้น เช่น ต้องหางานทำ เป็นต้น จึงทำให้มีความสนใจในเรื่องอื่นๆ มากกว่าเรื่องของการเมือง

ตารางที่ 4.20 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง

อายุ	ระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง		รวม	ค่าสถิติ
	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	n	
	n (%)	n (%)	(%)	
อายุ				X^2 -test=33.007
19 ปี	34 (55.7)	27 (44.3)	61 (100.0)	Sig. = 0.000**
20 ปี	40 (37.0)	68 (63.0)	108 (100.0)	
21 ปี	19 (28.4)	48 (71.6)	67 (100.0)	
22 ปี	13 (22.8)	44 (77.2)	57 (100.0)	
23 ปี	51 (61.4)	32 (38.6)	83 (100.0)	
24 ปี	12 (50.0)	12 (50.0)	24 (100.0)	

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, **p < 0.01

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = .000 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของอายุมีผลทำให้ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งของนักศึกษาต่างกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19 ปี และ 23 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งระดับเห็นด้วย นักศึกษาที่มีอายุ 20 ปี 21 ปี และ 22 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.21 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับอายุ

อายุ	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง					รวม n (%)	ค่าสถิติ
	ไม่เคย	บางครั้ง	ปานกลาง	บ่อยครั้ง	บ่อยที่สุด		
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)		
อายุ							X^2 -test=78.401
19 ปี	8 (13.1)	17 (27.9)	20 (32.8)	12 (19.7)	4 (6.6)	61 (100.0)	Sig. = 0.000**
20 ปี	12 (11.1)	44 (40.7)	52 (48.1)			108 (100.0)	
21 ปี		23 (34.3)	20 (29.9)	16 (23.9)	8 (11.9)	67 (100.0)	
22 ปี	9 (15.8)	4 (7.0)	28 (49.1)	16 (28.1)		57 (100.0)	
23 ปี	17 (20.5)	13 (15.7)	33 (39.8)	12 (14.5)	8 (9.6)	83 (100.0)	
24 ปี		8 (33/3)	12 (50.0)	4 (16.7)		24 (100.0)	

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = .000 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของอายุมีผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาต่างกัน ซึ่งนักศึกษาที่มีอายุ 19-20 ปี 22 – 24 ปี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับบางครั้ง

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองกับหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของครอบครัวในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การส่งเสริมของ ครอบครัวใน การพูดคุยเกี่ยวกับ การเมือง	ระดับความรู้ความเข้าใจ				รวม n (%)	ค่าสถิติ
	น้อย n (%)	ปานกลาง n (%)	ดี n (%)	ดีมาก n (%)		
มี	16 (4.8)	85 (25.2)	114 (33.8)	122 (36.2)	337 (100.0)	X^2 -test=48.853 df. = 3
ไม่มี	20 (31.7)	15 (23.8)	16 (25.4)	12 (19.0)	63 (100.0)	Sig. = 0.000**

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในครอบครัว กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = .000 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในครอบครัว มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนักศึกษาต่างกัน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองครอบครัวที่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองจะทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับดีมาก ส่วนนักศึกษาที่มีครอบครัวไม่ส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองจะมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพูดคุยกันภายในครอบครัว ทำให้เกิดการเรียนรู้ รับรู้ ข่าวสารต่างๆ รวมทั้งความเป็นไปต่างๆ ทางการเมือง และมีการแลกเปลี่ยนทางการเมืองทำให้นักศึกษาที่ครอบครัวมีการพูดคุยหรือส่งเสริมเรื่องการเมืองมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองนอกเหนือจากสื่ออื่นๆ โทททัศน์ มากกว่านักศึกษาที่ครอบครัวไม่มีการพูดคุยหรือส่งเสริมทางการเมือง

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งกับหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของครอบครัวในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การส่งเสริมของครอบครัวในการ พูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการ ปกครองหรือการส่งเสริมให้ มีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็นต่อระบบ การเลือกตั้ง		รวม n (%)	ค่าสถิติ
	เห็นด้วย n (%)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง n (%)		
มี	130 (38.6)	207 (61.4)	337 (100.0)	X^2 -test=10.903 df. = 1
ไม่มี	39 (61.9)	24 (38.1)	63 (100.0)	Sig. = 0.000**

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.23 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในครอบครัว กับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า n สำคัญ = .001 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในครอบครัว มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกของนักศึกษาต่างกัน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ครอบครัวที่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่ไม่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครอบครัวปลูกฝังและส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง ทำให้ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเลือกตั้งเป็นไปในทิศทางบวก และสูงกว่านักศึกษาที่ครอบครัวไม่มีการพูดคุยเรื่องการเมือง

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองกับหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับความรู้ความเข้าใจ				รวม n	ค่าสถิติ
	น้อย	ปานกลาง	ดี	ดีมาก		
มี	8 (3.5)	69 (30.1)	67 (29.3)	85 (37.1)	229 (100.0)	X^2 -test=27.514 df. = 3
ไม่มี	28 (16.4)	31 (18.1)	63 (36.8)	49 (28.7)	171 (100.0)	Sig. = 0.000**

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.24 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = .000 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน มีผล ทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนักศึกษาต่างกัน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อนมีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจระดับดี ส่วนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อน ไม่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเรียนรู้หรือการรับรู้จากการพูดคุยกันในกลุ่มเพื่อน ทำให้นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีการพูดคุยหรือมีการส่งเสริมสนับสนุนในการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเมืองดีกว่านักศึกษาที่กลุ่มเพื่อนไม่มีการพูดคุย อีกทั้ง กลุ่มเพื่อนค่อนข้างจะมีอิทธิพลต่อความสนใจของนักศึกษา เนื่องจากต้องการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับกลุ่ม จึงทำให้เกิดความสนใจตามเพื่อนด้วย

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งกับหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง			รวม n (%)	ค่าสถิติ
	ไม่แน่ใจ n (%)	เห็นด้วย n (%)	เห็นด้วย อย่างยิ่ง n (%)		
มี	4 (1.7)	73 (31.9)	152 (66.4)	229 (100.0)	X^2 -test=17.593 df. = 2 Sig. = 0.000**
ไม่มี	9 (5.3)	83 (48.5)	79 (46.2)	171 (100.0)	

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.25 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน กับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า n สำคัญ = .001 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน มีผล ทำให้ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกของนักศึกษาต่างกัน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อนมีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อน ไม่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วย

ทั้งนี้ เพราะอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนทำให้นักศึกษามีความต้องการเป็นหนึ่งเดียวกับเพื่อน ซึ่งหากกลุ่มเพื่อนมีการพูดคุยหรือสนับสนุนเกี่ยวกับการเมืองแล้วสมาชิกในกลุ่มก็มักจะคล้อยตามและเกิดการเรียนรู้

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองด้านการส่งเสริมของกลุ่มเพื่อนในการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง

การส่งเสริมของกลุ่มเพื่อน ในการพูดคุยเรื่องราว เกี่ยวกับการปกครองหรือ การส่งเสริมให้มีส่วนร่วม ทางการเมือง	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง					รวม n (%)	ค่าสถิติ
	น้อย มาก n (%)	น้อย มาก n (%)	ปาน กลาง n (%)	ดี n (%)	ดีมาก n (%)		
มี	13 (5.7)	31 (13.5)	113 (49.3)	52 (22.7)	20 (8.7)	229 (100.0)	X^2 -test=97.418 df. = 4
ไม่มี	33 (19.3)	78 (45.6)	52 (30.4)	8 (4.7)		171 (100.0)	Sig. = 0.000**

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.26 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่านัยสำคัญ = .000 ต่ำกว่า 0.05 จึงสรุปได้ว่าความแตกต่างของการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมืองในกลุ่มเพื่อน มีผล ต่อส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อนมีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อน ไม่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับน้อย

แม้ว่ากลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความรู้ หรือทัศนคติทางการเมือง แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็ไม่สูงมากนัก แต่ก็มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาที่กลุ่มเพื่อน ไม่มีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่เด่นชัด ซึ่งต้องใช้การเสาะสละทำให้นักศึกษาไม่เข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก ส่วนใหญ่จึงจะไปมีส่วนร่วมในเรื่องการเลือกตั้งมากกว่า

ตารางที่ 4.27 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์กับการกล่อมเกลาทางการเมือง

การกล่อมเกลาทางการเมือง	จำนวน	ค่าความสัมพันธ์กับระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์	P
ระดับความรู้ความเข้าใจ	175	0.186**	0.000
ระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง	175	0.195**	0.000
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	175	0.435**	0.000

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.27 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยมาก ($r = 0.186$) กล่าวคือ นักศึกษาชายกลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมาก ถ้าได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์น้อยครั้งหรือไม่ได้รับ ก็จะมีความรู้ความเข้าใจน้อย

นักศึกษาชายกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ($r = 0.195$) กล่าวคือนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างอย่างยังได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง ทศนคติที่มีต่อระบบการเลือกตั้งก็จะสูง แต่ถ้าได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์น้อยครั้ง ทศนคติที่มีต่อระบบการเลือกตั้งก็จะน้อยด้วย

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.435$) กล่าวคือนักศึกษากลุ่มตัวอย่างยังได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะมากแต่ถ้าได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์น้อยครั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะน้อยด้วย

ตารางที่ 4.28 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจาก
วิทยุกับการกล่อมเกลาทางการเมือง

การกล่อมเกลาทางการเมือง	จำนวน	ค่าความสัมพันธ์กับระดับ ความถี่ในการได้รับ ความรู้ทางการเมืองจาก วิทยุ	P
ระดับความรู้ความเข้าใจ	175	0.179**	0.000
ระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง	175	0.215**	0.000
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	175	0.396**	0.000

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.28 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากวิทยุ จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยมาก ($r = 0.179$) กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการได้รับความรู้จากวิทยุบ่อยครั้งจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมาก ถ้าได้รับความรู้จากวิทยุน้อยครั้งหรือไม่ได้รับ ก็จะมีความรู้ความเข้าใจน้อย

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ($r = 0.215$) กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างยังได้รับความรู้จากวิทยุบ่อยครั้ง ทักษะคิดที่มีต่อระบบการเลือกตั้งก็จะสูง แต่ถ้าได้รับความรู้จากวิทยุน้อยครั้ง ทักษะคิดที่มีต่อระบบการเลือกตั้งก็จะน้อยด้วย

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ จะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.369$) กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างยังได้รับความรู้จากวิทยุบ่อยครั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะมาก แต่ถ้าได้รับความรู้จากวิทยุน้อยครั้ง การมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะน้อยด้วย

จากผลการวิเคราะห์สื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุ จะเห็นว่า นักศึกษาที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุแตกต่างกัน ทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่า หากนักศึกษามีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์หรือวิทยุบ่อยครั้ง ก็จะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองมาก มีทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในเชิงบวก และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุเป็นสื่อที่นักศึกษาจะต้องใช้สมาธิและความตั้งใจในการอ่านหรือฟัง ซึ่งหากไม่มีความสนใจในเรื่องการเมืองแล้วมักจะไม่ค่อยสนใจที่จะอ่านหรือฟังบทความหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ตารางที่ 4.29 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์กับการกล่อมเกลாதงการเมือง

การกล่อมเกลาทงการเมือง	จำนวน	ค่าความสัมพันธ์กับระดับความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์	P
ระดับความรู้ความเข้าใจ	175	0.010	0.850
ระดับความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง	175	0.211**	0.000
ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	175	0.199**	0.000

หมายเหตุ $\alpha = 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 4.29 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์ จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการได้รับความรู้จากโทรทัศน์บ่อยครั้งหรือไม่บ่อยก็จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไม่แตกต่างกัน

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์ จะมีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ

ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ($r = 0.211$) กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างยังได้รับความรู้จากโทรทัศน์บ่อยครั้ง ก็จะมีทัศนคติที่มีต่อระบบการเลือกตั้งสูง แต่ถ้าได้รับความรู้จากโทรทัศน์น้อยครั้ง ทัศนคติที่มีต่อระบบการเลือกตั้งก็จะต่ำตาม

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในระดับความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์ จะมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย ($r = 0.199$) กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างยังได้รับความรู้จากโทรทัศน์บ่อยครั้ง ก็จะมีการรู้ทางการเมืองมาก แต่ถ้าได้รับความรู้จากโทรทัศน์น้อยครั้ง การรับรู้ทางการเมืองก็จะน้อยตาม

จากการวิเคราะห์สื่อโทรทัศน์ จะเห็นได้ว่า ความแตกต่างของการรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ มีผลต่อทัศนคติหรือความคิดเห็นที่มีต่อระบบการเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะปัจจุบัน รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเมือง รวมทั้งผลงานของรัฐบาล หรือแม้แต่ข่าวสารเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งสื่อต่างๆ มากมาย จึงทำให้นักศึกษามีการรับรู้เรื่องราวทางการเมืองได้หลากหลายทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้สื่อโทรทัศน์ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษา แต่มีผลต่อทัศนคติและการรับรู้ทางการเมือง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สื่อโทรทัศน์ปัจจุบันมักจะประชาสัมพันธ์หรือเน้นการแสดงถึงผลงานของรัฐบาลในเชิงบวกและต่อเนื่อง ยิ่งนักศึกษารับข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองทางสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้งเท่าใด ก็จะเกิดความคล้อยตามมากเท่านั้น ส่งผลให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อระบบการเลือกตั้ง รวมไปถึง ความเต็มใจและตระหนักถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของนักศึกษาที่มีต่อการเมืองด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การกล่อมเกลாதองการเมืองเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งทางการเมือง เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นทางการเมืองถูกกำหนดโดยพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าองค์กรหรือสถาบัน ซึ่งพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลจะสนับสนุนการเมืองหรือระบบการเมือง ขึ้นอยู่กับการกล่อมเกลาทองการเมือง หากบุคคลได้รับการกล่อมเกลาทองการเมืองที่ดีจะยอมเป็นการสนับสนุนต่อระบบการเมืองให้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและระบบการเมืองย่อมมีความมั่นคง และในปัจจุบันการพัฒนาการเมืองไทยจึงได้พัฒนาระบบการเมืองให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตยได้ในระดับหนึ่งแต่ยังประสบปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ฉะนั้นการพัฒนาระบบการเมืองอย่างเดียวจึงไม่เพียงพอต่อการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะปัญหาไม่ได้อยู่ที่ระบบการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับผู้ที่ขับเคลื่อนระบบการเมืองด้วย ซึ่งก็คือประชาชน และรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาก็คือ การศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่สำคัญทางการเมืองคือ ครอบครัวและสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมและทัศนคติทางการเมืองของบุคคล โดยเฉพาะสถานศึกษานั้นนอกจากจะทำหน้าที่ในด้านการให้การศึกษาแล้ว ยังเป็นสถาบันที่ดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม ถ่ายทอดวัฒนธรรมแบบใหม่ให้กับสมาชิก อีกทั้งยังทำหน้าที่เป็นสื่อและตัวการ (Agent) ในการกล่อมเกลาทองสังคมควบคู่ไปกับตัวการอื่นๆ คือครอบครัวและกลุ่มเพื่อน การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงมีผลกระทบที่สำคัญที่สุดต่อระดับการรับรู้ทางการเมืองของนักศึกษามากกว่าในวัยเด็ก

จากความสำคัญของการกล่อมเกลาทองการเมืองดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการกล่อมเกลาทองการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 175 คน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่มีผลทำให้เกิดการกล่อมเกลาทองการเมือง รวมทั้งศึกษาถึงหน่วยการเรียนรู้ทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อระดับการกล่อมเกลาทองการเมือง และวัดระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ซึ่งผลการศึกษารูปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชายร้อยละ 58.28 มีอายุเฉลี่ย 21 ปีพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 39,362.50 บาท ส่วนใหญ่ครอบครัวจะอยู่ด้วยกัน นอกจากนี้ ครอบครัวของนักศึกษาร้อยละ 83.43 มีการพูดคุยหรือส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่นานๆ ครั้ง ถึงจะมีการพูดคุยหรือส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 57.71 เห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ให้การส่งเสริมหรือสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเพียงพอ และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 64.57 จะมีกลุ่มเพื่อนที่คอยชักชวน สนับสนุนหรือพูดคุยเรื่องการเมืองบ้างนานๆ ครั้ง

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้พื้นฐานของรัฐธรรมนูญที่ส่วนใหญ่จะตอบถูก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะประเทศไทยมีการเรียนการสอนเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญตั้งแต่เด็ก ๆ รวมทั้งปัจจุบันรัฐบาลได้ณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ สื่อมวลชนต่างๆ ก็นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองอย่างต่อเนื่อง หรือแม้แต่มีละครที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง อีกทั้งในสถาบันการศึกษาเองก็ตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองการปกครอง รวมถึงครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน ส่วนใหญ่ก็มีการพูดคุยหรือส่งเสริมให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยเหตุนี้เองที่ทำให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับดี แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าในภาพรวมนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับดี แต่กลับตอบผิดมากที่สุดสำหรับประเด็นความรู้ความเข้าใจในที่ว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ทั้งๆ ที่ นางสาวยิ่งลักษณ์ ไม่ได้เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย ทั้งนี้ อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมืองของนักศึกษามีน้อยทำให้ไม่ค่อยติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมืองโดยตรง ถึงแม้ว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างจะรับข่าวสารทางการเมืองทางโทรทัศน์บ่อย

กว่าสื่อชนิดอื่นๆ แต่ก็อาจจะเป็นความสนใจเพียงเล็กน้อย นอกจากนี้ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าข่าวสารทางการเมืองส่วนใหญ่มักจะเสนอข่าวเกี่ยวกับผลงานของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าฝ่ายค้าน ทำให้ฝ่ายค้านมีผลงานน้อย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง

นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกตั้งค่อนข้างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิหน้าที่ของประชาชน และความสำคัญของผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ก็อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองผ่านจากสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ยังให้การสนับสนุนให้นักศึกษาทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง เช่น การเลือกตั้ง นายกองคํการนักศึกษา เป็นต้น ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ภายในครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือแม้แต่คนในชุมชนของนักศึกษา ก็ยังมีการกระตุ้นโดยวิธีการต่างๆ เช่น เสียดายตามสายของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแม้แต่เพื่อนบ้านข้างเคียง ซึ่งลักษณะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนเมืองถึงแม้จะเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ยังมี การพูดคุยระหว่างบ้านใกล้เคียง อีกทั้งปัจจุบันการปกครองแบบกระจายอำนาจ ก็ทำให้ อบต. เข้าไปมีส่วนร่วมให้ชุมชนเห็นถึงความสำคัญของการเข้าไปมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรณรงค์เรื่องของการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 4 แหล่งความรู้ทางการเมือง

นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ทางการเมืองจากแหล่งความรู้ต่างๆ โดยรวมหลายๆ ครั้ง แต่จะได้รับจากสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้งทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมโทรทัศน์มากกว่าที่จะฟังวิทยุ หรือการอ่านหนังสือพิมพ์ หรือวารสารอื่นๆ ซึ่งการได้รับแหล่งความรู้ทางการเมืองจากโทรทัศน์อาจจะเป็นการรับรู้โดยอ้อม ทำให้แหล่งความรู้ทางการเมืองที่นักศึกษาได้รับบ่อยครั้งเป็นการได้รับจากโทรทัศน์สำหรับแหล่งความรู้อื่นๆ ซึ่งเป็นแหล่งความรู้โดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การฟังอภิปรายทางการเมืองนักศึกษาเลือกที่จะรับเป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

นักศึกษาศาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมทางการเมืองบ่อยครั้งสำหรับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่างๆ แต่มีส่วนร่วมบางครั้งถึงปานกลางสำหรับการติดตามข่าวสาร การชักชวนเพื่อนหรือครอบครัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง การฟังการหาเสียง การช่วยเหลือกลุ่มการเมืองหาเสียง หรือการเสนอแนะการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน แต่ไม่มีส่วนร่วมในการประท้วงการกระทำของรัฐบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ของรัฐบาล หรือแม้แต่การสนับสนุนของครอบครัว กลุ่มเพื่อน หรือสถาบันการศึกษา ทำให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบของการเลือกตั้ง นอกจากนี้ อาจจะเป็นเพราะรัฐบาลให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่ระบบการเมือง เป็นพื้นฐานที่จะสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทุกระดับสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศ อีกทั้งการมีบทลงโทษอย่างชัดเจนสำหรับผู้ที่ไม่ใช้สิทธิของตนเอง ในการเลือกตั้ง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบการเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่ประชาชนทุกคนจะต้องปฏิบัติ แต่การมีส่วนร่วมในรูปแบบอื่นๆ เป็นความสมัครใจที่เกิดจากความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ จะสังเกตได้ว่า กิจกรรมการมีส่วนร่วมโดยตรงเช่น การช่วยเหลือกลุ่มการเมืองหาเสียง และการเสนอแนะการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน หรือแม้แต่การประท้วงการกระทำรัฐบาล เป็นกิจกรรมที่เกิดจากความตั้งใจอย่างสูง หรือเกิดจากจิตสำนึกทางการเมืองอย่างสูง ซึ่งจะมึ้นักศึกษาบางรายเท่านั้นที่เข้าไปมีส่วนร่วมแต่นักศึกษาส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเข้าไปมีส่วนร่วมนัก และกิจกรรมที่นักศึกษาไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเลยคือ การประท้วงการกระทำของรัฐบาล ซึ่งการประท้วงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้ไม่ถ้ง่ายนัก หากไม่ใช่เป็นเพราะเกิดความเดือดร้อนอย่างที่สุด ซึ่งนักศึกษาไม่มีเรื่องใดที่เดือดร้อนจนถึงที่สุดจนต้องเข้าร่วมการประท้วง

5.1 ศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล และหน่วยการเรียนรู้ทางการเมือง ที่มีผลทำให้เกิดการกล่อมเกลาทางการเมือง

การกล่อมเกลาทางการเมืองประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งถ้าหากปัจจัยที่ศึกษามีผลต่อองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนจึงจะถือว่ามีอิทธิพลต่อการกล่อมเกลาทางการเมือง

นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19-22 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับดีถึงดีมาก ในขณะที่นักศึกษาที่มีอายุ 23 – 24 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19 ปี และ 23 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วย นักศึกษาที่มีอายุ 20 ปี 21 ปี และ 22 ปี มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง นักศึกษาที่มีอายุ 19-20 ปี 22-24 ปี มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับบางครั้ง จะเห็นว่าอายุมีผลต่อการกล่อมเกลารวมทางการเมือง ทั้งนี้อาจจะเห็นเพราะนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 19-22 ปี ยังไม่ค่อยมีความสนใจเรื่องของการเมืองมากเท่าใดนัก ทำให้ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดี ถึงดีมาก ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ 23 – 24 ปี มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเห็นเพราะว่าเริ่มเมื่อหน้าเกี่ยวกับการเมือง ทำให้ไม่สนใจเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเมืองอีกทั้งอาจจะเป็นช่วงที่ต้องสนใจชีวิตของตนเองมากขึ้น เช่น ต้องหางานทำ เป็นต้น จึงทำให้มีความสนใจในเรื่องอื่นๆ มากกว่าเรื่องของการเมือง

ครอบครัวที่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองจะให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับดีมาก มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่ครอบครัวไม่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองจะมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยและมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับบางครั้ง จะเห็นว่าการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองของครอบครัวมีผลต่อการกล่อมเกลารวมทางการเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพูดคุยกันภายในครอบครัว ทำให้เกิดการเรียนรู้ รับรู้ ข่าวสารและความ เป็นไปต่างๆ ทางการเมือง อีกทั้งการที่พ่อแม่ผู้ปกครองมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนทางการเมืองยังเป็นการปลูกฝังทัศนคติทางการเมืองให้ถูก นอกจากนี้ปัจจุบันกระแสของสื่อ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเผยแพร่การเมืองให้ประชาชนได้รับทราบเรื่องราวต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญของการเลือกตั้ง ซึ่งรัฐบาลพยายามในหลายๆ ด้านที่จะให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้เองอาจจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติต่อระบบการเลือกตั้งในเชิงบวก และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง มากกว่านักศึกษาที่ครอบครัวไม่มีการสนับสนุนหรือพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง

กลุ่มเพื่อนที่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับดีมาก มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาพ่ายกลุ่มตัวอย่างที่กลุ่มเพื่อน ไม่มีการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่องการเมือง ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี มีความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งใน

ระดับเห็นด้วย และมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับบางครั้ง จะเห็นว่าการส่งเสริมหรือพูดคุยเรื่อง การเมืองของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการถกเถียงทางการเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้หรือการ รับรู้จากการพูดคุยกันในกลุ่มเพื่อน ทำให้นักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีการพูดคุยหรือมีการ ส่งเสริมสนับสนุนในการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเมืองดีกว่านักศึกษาที่กลุ่มเพื่อน ไม่มีการพูดคุย อีกทั้ง กลุ่มเพื่อนค่อนข้างจะมีอิทธิพลต่อความสนใจของนักศึกษา เนื่องจาก ต้องการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับกลุ่ม จึงทำให้เกิดความสนใจตามเพื่อนด้วยซึ่งหากกลุ่มเพื่อนมี การพูดคุยหรือสนับสนุนเกี่ยวกับการเมืองแล้วสมาชิกในกลุ่มก็มักจะคล้อยตาม และเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งรัฐบาลมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง ยิ่งเป็น แรงเสริมให้นักศึกษาเห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อระบบการเลือกตั้ง มากยิ่งขึ้น และถึงแม้ว่ากลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อความรู้ หรือทัศนคติทางการเมือง แต่การมี ส่วนร่วมทางการเมืองก็ไม่สูงมากนัก แต่ก็มีส่วนร่วมมากกว่านักศึกษาที่กลุ่มเพื่อนไม่มีการพูดคุย เรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกิจกรรมที่เด่นชัด ซึ่งต้องใช้การ เสียสละ ทำให้นักศึกษาไม่เข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก ส่วนใหญ่จึงจะไปมีส่วนร่วมในเรื่องการ เลือกตั้งมากกว่า

นักศึกษาที่ไม่รับความรู้ทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุบ่อยครั้งจะมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองมาก มีทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในเชิงบวกสูง และมี ส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า นักศึกษาที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์หรือสื่อ วิทยุบ่อยครั้ง จะเห็นว่าความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุมีผลต่อ การถกเถียงทางการเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุเป็นสื่อที่นักศึกษาจะต้อง ใช้สมาธิและความตั้งใจในการอ่านหรือฟัง ซึ่งหากไม่มีความสนใจในเรื่องการเมืองแล้วมักจะ ไม่ค่อยสนใจที่จะอ่านหรือฟังบทความ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีความถี่ในการได้รับความรู้จากโทรทัศน์ระดับใดก็จะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่มีความถี่ในการได้รับความรู้ จากสื่อโทรทัศน์จะมีทัศนคติหรือความคิดเห็นต่อระบบการเลือกตั้งในเชิงบวกสูง และมีส่วนร่วม ทางการเมืองมากกว่านักศึกษาที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์น้อยครั้ง จะเห็นว่า ความถี่ที่ได้รับความรู้ทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ไม่มีผลต่อการถกเถียงทางการเมือง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะปัจจุบัน รัฐบาลมีการประชาสัมพันธ์เรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับการเมือง รวมทั้ง ผลงานของรัฐบาล หรือแม้แต่ข่าววาระเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งตามสื่อต่างๆ มากมาย จึงทำให้นักศึกษา มีการรับรู้เรื่องราวทางการเมืองได้หลากหลายทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้สื่อโทรทัศน์ ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษา แต่มีผลต่อทัศนคติและการมีส่วนร่วม

ทางการเมือง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สื่อโทรทัศน์ปัจจุบันมักจะประชาสัมพันธ์หรือเน้นการแสดงถึงผลงานของรัฐบาลในเชิงบวกและต่อเนื่อง ยิ่งนักศึกษารับข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองทางสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้งเท่าใด ก็จะเกิดความคล้อยตามมากเท่านั้น ส่งผลให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อระบบการเลือกตั้ง รวมไปถึง ความเต็มใจและตระหนักถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของนักศึกษาที่มีต่อการเมืองด้วย

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีระดับการเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระดับดีมาก โดยเฉพาะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ หรือความรู้ความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ แต่ขาดการติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมืองอย่างจริงจัง ทั้งๆ ที่นักศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับความรู้จากสื่อโทรทัศน์บ่อยครั้ง พิจารณาได้จากความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่ว่า นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร หัวหน้าพรรคเพื่อไทย ซึ่งนักศึกษาดูพบคิดถึงร้อยละ 54.8

นอกจากนี้ จากการศึกษาทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งนักศึกษามีทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งในเชิงบวกและมีระดับความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับระบบการเลือกตั้งในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง ซึ่งกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมบ่อยครั้งก็คือ การเลือกตั้งในระดับต่างๆ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส. แต่ความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองจากสื่อต่างๆ หรือการชักชวนเพื่อน คนในครอบครัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับการเมือง หรือการฟังการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการช่วยเหลือกลุ่มการเมืองหาเสียง หรือการเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน เป็นกิจกรรมที่นักศึกษามีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง แต่นักศึกษาจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการประท้วงการกระทำของรัฐบาล จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสะท้อนให้เห็นชัดเจนว่านักศึกษาไม่มีความสนใจในเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองมากเพียงพอที่จะมีจิตสำนึกที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังและชัดเจน แต่สำหรับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งซึ่งนักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการเลือกตั้งเป็นรูปแบบกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นทางการ เป็นที่ยอมรับของชุมชน และมีการนำมาใช้ในประเทศต่างๆ ที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย อีกทั้งยังบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่เป็นหน้าที่ ที่ประชาชนคนไทยในระบอบประชาธิปไตยที่มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องปฏิบัติ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษาต้องการแสดงบทบาทของการเป็นประชาชนคนไทยที่จะต้องไปเลือกผู้แทนเพื่อทำหน้าที่ในสภาในระดับต่างๆ อีก

ทั้งในรัฐธรรมนูญก็มีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม จึงเป็นแรงสนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งบ่อยครั้ง นอกจากนี้ สื่อต่างๆ รวมทั้งคนในชุมชนเองก็ยังมีการพูดคุยสนับสนุนหรือชักชวนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการพูดคุยระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครอง และพ่อแม่ผู้ปกครองก็จะถ่ายทอดผ่านไปยังนักศึกษา นักศึกษาก็จะถ่ายทอดผ่านไปยังกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการเลือกตั้งมากขึ้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ที่อยู่ในรูปแบบไม่เป็นทางการที่ค่อนข้างจะต้องใช้จิตสำนึกทางการเมืองและความสนใจอย่างมาก ได้แก่ การช่วยเหลือกลุ่มการเมืองท้องถิ่นหาเสียง หรือการเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน หรือการมีส่วนร่วมในการประท้วงการกระทำของรัฐบาล ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องทุ่มเทเวลา และความเสียสละส่วนตัว ทำให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมน้อย ทั้งนี้อาจจะเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมดังกล่าวว่านักศึกษาไม่เห็นคุณค่าหรือโทษเป็นรูปธรรมต่อตัวเอง ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่า นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในพลังของการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทางการเมืองที่จะเป็นการผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทางการเมือง นอกจากนี้ กิจกรรมทางการเมืองบางรูปแบบ นักศึกษาไม่เข้าไปมีส่วนร่วมเลยก็คือ การประท้วงการกระทำของรัฐบาล อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่า เป็นการกระทำที่รุนแรงเกินไปในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และเห็นว่าการแก้ไขปัญหาไม่จำเป็นจะต้องใช้วิธีการประท้วง

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกล่อมเกลாதองการเมือง พบว่า ความแตกต่างด้านอายุ มีผลให้การกล่อมเกลาทองการเมืองต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุรศักดิ์ วัฒนาคุดมชัย (2535) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า นักศึกษาซึ่งจำแนกชั้นปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับความมีสมรรถนะทางการเมืองแบบไพร์ฟ้า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะทางการเมืองแบบไพร์ฟ้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยวัฒน์ รัฐจร (2522) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและความกระตือรือร้นในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครอง

นอกจากนี้ปัจจัยด้านการสนับสนุนของครอบครัว การสนับสนุนของกลุ่มเพื่อน และความถี่ในการได้รับความรู้ทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุ ก็ยังมีผลต่อการกล่อมเกลาทองการเมืองของนักศึกษาด้วย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาได้เรียนรู้แบบแผนพฤติกรรมและอุปนิสัยในทางที่เกี่ยวเนื่องกับการเมืองจากครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อหนังสือพิมพ์หรือวิทยุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากครอบครัว ถ้าครอบครัวมีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองบ่อยครั้ง ก็จะทำให้เกิดการศึกษาเกิดการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองในแง่ต่างๆ จากครอบครัว ส่งผลต่อทัศนคติ

ทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองซึ่งเป็นพื้นฐานของตนเอง และถ้านักศึกษาในกลุ่มเพื่อนที่มีการพูดคุยหรือสนับสนุนให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็จะช่วยส่งเสริมจิตสำนึกในเรื่องของการเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ปัจจุบันสื่อมวลชนเองก็มีการเสนอข่าวสารทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุ ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่ผู้ที่สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง การปกครองอย่างจริงจังที่จะตั้งใจฟังเรื่องราว หรือบทความต่างๆ เกี่ยวกับการเมืองซึ่งแตกต่างจากสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่นักศึกษาได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองบ่อยครั้ง แต่อาจจะเป็นไปได้ว่าเพราะนักศึกษาเลือกที่จะรับชมเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งการเมืองจากสื่อโทรทัศน์นั่นเอง แต่สำหรับสื่อหนังสือพิมพ์ หรือสื่อวิทยุแล้ว หากไม่ใช่ผู้ที่สนใจเรื่องการเมืองก็มักจะไม่ได้ตั้งใจที่จะอ่านหรือฟังข่าวการเมือง ฉะนั้น การที่ครอบครัว กลุ่มเพื่อนมีการสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง รวมทั้งความถี่ที่นักศึกษาได้รับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุ ก็จะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ ทักษะคิดทางการเมือง รวมไปถึงพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมือง นั่นก็คือการกล่อมเกลாதองการเมืองนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกล่อมเกลาทองการเมือง ที่กล่าวว่า การกล่อมเกลาทองการเมืองเป็นกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้แบบแผนพฤติกรรมและอุปนิสัยในทางที่เกี่ยวข้องกับการเมือง โดยผ่านทางสื่อกลางต่างๆ ของสังคม เช่น ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา และสื่อสารมวลชนต่างๆ (Kenneth P. Langton, 1969 : 5) และการกล่อมเกลาทองการเมืองมีรากฐานมาตั้งแต่วัยเด็ก การเรียนรู้ในวัยก่อนผู้ใหญ่มีความสำคัญเพราะสิ่งที่ได้เรียนรู้และก่อตัวขึ้นในช่วงต้นของชีวิตและมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองที่จะตามมาในวัยผู้ใหญ่ (Richard Niemi. 1973 : 116) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางการเมืองที่ว่า ครอบครัวเป็นตัวการในการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองที่มีอิทธิพลสูงและต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวทั้งทางตรงและทางอ้อม (Almond and Powell, 1984) พรศักดิ์ ผ่องแผ้วและสายทิพย์ สุดดิพันธ์ (2526) กล่าวว่า ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการอบรมกล่อมเกลาทองการเมือง คือ การถ่ายทอดทางการเมือง โดยบิดามารดาสนทนากับเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความไว้วางใจทางการเมือง หรือกล่าวแนะนำว่าการเมืองใดที่อาจเป็นหรือนำอันตรายมาให้ นอกจากนี้ ครอบครัวยังมีการพูดคุยถกเถียงปัญหาการเมือง ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง และมีความรู้สึกผูกพันกับการเมือง นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นตัวการที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทัศนคติทางการเมืองในอนาคตของเด็กด้วย Almond and Bingham (1984) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนถือว่าเป็นกลุ่มแรกที่เด็กๆ จะได้เล่นด้วยกัน มีการทำงานร่วมกันภายในกลุ่มเพื่อนเดียวกันแต่ละคนภายในกลุ่มก็จะรับเอาแบบอย่างที่เป็นภาพจากเพื่อนติดตามมาจนเป็นผู้ใหญ่ ทำให้มีทัศนคติที่คล้ายคลึงตามเพื่อน รับเอาพฤติกรรมจากเพื่อนในสมาชิกกลุ่มเดียวกัน ทำให้เกิดความสนใจทางการเมืองเบื้องต้น และจะคอยติดตามเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพล

อย่างมากต่อการเรียนรู้ทางการเมือง สราวุฒิ บัณฑิต (2528) กล่าวว่า สื่อมวลชนเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่สำคัญที่จะเสนอข่าวสารเป็นสื่อหรือช่องทางการสื่อสารที่เสนอความคิดเห็นต่อบุคคล จะทำให้บุคคลที่ได้รับข่าวสารเกิดความคิดเห็น ทศนคติ ความโน้มเอียงในทางการเมืองตามที่สื่อมวลชนเสนอได้ นับว่าสื่อมวลชนยังมีบทบาทต่อการเรียนรู้ทางการเมืองมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นผลมาจากการศึกษานี้ อาจเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและการปฏิรูปทางการเมืองเพื่อพัฒนาการเมือง มีดังนี้

1. ถึงแม้ว่านักศึกษาจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีมาก มีทัศนคติในเชิงบวกต่อระบบการเลือกตั้ง แต่การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองกลับอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมที่จำเป็นต้องใช้จิตสำนึกที่ดีทางการเมือง เช่น กิจกรรมในการเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า จิตสำนึกที่ดีทางการเมืองของนักศึกษายังอยู่ในระดับต่ำ จึงมีผลให้นักศึกษาไม่มีบทบาททางการเมืองอย่างที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะพฤติกรรมของคนในสังคม ภาพของผู้ที่คอร์รัปชั่น ทูจริต ยังคงหลุดรอดจากการลงโทษของกฎหมาย และที่สำคัญคนเหล่านี้กลับเป็นผู้มีฐานะ มีหน้ามีตาทางสังคม ผู้คนยอมรับนับถือด้วยฐานะทางการเงินไม่ใช่ความดี แม้ว่าบางเหตุการณ์จะมีตัวอย่างของคนดีที่ได้รับการยกย่อง แต่ยังให้เห็นประปราย ประกอบกับการทำความดีต้องอาศัยความพยายามความเสียสละ และในบางครั้งผู้ที่ทำความดีอาจไม่ได้รับการยกย่อง ทั้งยังถูกกีดกัน จึงอาจก่อให้เกิดความท้อแท้ คนที่ดีคิดจะทำความดีจึงลดน้อยลงเรื่อยๆ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเป็นการบั่นทอนจิตสำนึกที่ค่านึงถึงส่วนรวม และมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษาดังกล่าว

ฉะนั้น จึงควรรณรงค์ผู้ปกครองให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเมือง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบบประชาธิปไตย รวมทั้งกระตุ้นจิตสำนึกที่ค่านึงถึงส่วนรวมให้แก่นักศึกษา โดยการสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวสนใจ ติดตามข่าวสารทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้แก่นักศึกษา ให้นักศึกษารับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จะต้องเป็นคนดี และตระหนักว่าหากสังคมมีปัญหาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา นั่น ซึ่งอาจจะใช้วิธีการพูดคุยเรื่องราว ข่าวสารที่สำคัญทางการเมือง การใช้ระบบประชาธิปไตยในการบริหารจัดการภายในครอบครัว เป็นต้น เพราะการเรียนรู้ หรือทัศนคติ ของครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของเด็ก นอกจากนี้ยังส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย

2. สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สำคัญต่อมาจากครอบครัว ที่นอกจากจะให้ความรู้ให้การศึกษาแล้ว ยังต้องปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่นักศึกษา กระตุ้นให้นักศึกษามีการมองปัญหารอบด้านรอบตัว และคิดวิเคราะห์ถึงแนวทางที่จะทำให้ปัญหานั้นบรรเทาเบาบางอย่างไร สถาบันการศึกษาจะต้องเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมจิตสำนึกที่คำนึงถึงส่วนรวม การออกไปเรียนรู้สังคมในทางปฏิบัติ เสริมเนื้อหาในห้องเรียน เพราะการเรียนรู้จากตำราอาจไม่เพียงพอ นอกจากนี้ การสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษาก็เป็นบทบาทที่อาจารย์จำเป็นต้องกระทำให้นักศึกษาได้ซึมซับรับรู้ โดยสรุปแล้วสถาบันการศึกษาจะต้องสร้างคนที่เป็นทั้งคนเก่ง และคนดีที่คำนึงถึงการเป็นส่วนหนึ่งในสังคม

ดังนั้น ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ควรจะสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของกิจกรรมคล้ายการเมืองที่ให้นักศึกษาได้มองปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหา เป็นต้น เพื่อที่จะขัดเกลาให้นักศึกษาซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคตได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองที่จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ในชั้นเรียนอาจารย์ควรจะมีการสอดแทรกในเรื่องของข่าวสารทางการเมืองที่มีความสำคัญในระหว่างการเรียนการสอนเพื่อที่จะทำให้นักศึกษามีความรู้ และทราบความเคลื่อนไหวต่างๆ และเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการเมือง

3. สื่อมวลชนควรมีบทบาทสำคัญในการสร้างจิตสำนึกที่ดี เสนอข่าวสารในแง่มุมที่เป็นจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกย่องชมเชยผู้ที่กระทำความดี เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนได้รู้ว่าในสังคมก็ยังมีผู้ที่ทำความดี และได้รับการยกย่องจากสังคม พร้อมทั้งตีแผ่ผู้ที่กระทำ ความผิด เพื่อให้ประชาชนรู้ว่าผู้ที่ทำผิดไม่ได้รับการปกปิด แต่ตีแผ่ให้รับรู้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเป็นคนดีมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

4. กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลอย่างมากกลุ่มหนึ่งในการชักจูง หันเหความสนใจของคนในวัยอย่างนักศึกษา ซึ่งมักจะเชื่อความคิด หรือเลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนได้ง่าย จะเห็นได้จากผลการศึกษา ที่การพูดคุยสนับสนุนของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมือง ฉะนั้น หากนักศึกษาทุกคนได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีทางการเมือง รวมถึงการรับรู้ว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รวมทั้งจะต้องช่วยเหลือสังคมหากสังคมมีปัญหา เมื่อรวมกลุ่มกันก็ย่อมจะทำให้เกิดพฤติกรรมทางการเมืองที่ดี

บรรณานุกรม

- กมลลา สุขพานิช “การกล่อมเกลாதองการเมืองและการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง” ระบบการเมืองเปรียบเทียบ. เอกสารสอนชุดวิชาเล่มที่ 1 หน่วยที่ 2, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- โกวิทย์ คุณารัตน์. “การกล่อมเกลาทองการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังคมเมืองและสังคมชนบท : กรณีศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- คณิน บุญสุวรรณ. คู่มืออ่านรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โครงสร้างและหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์วิชาการ, 2541.
- จุมพล หนิมพานิช. “กระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย” เอกสารการสอนชุดวิชา พื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย. หน่วยที่ 5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- ชัยวัฒน์ รัฐจร. “ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี.” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ชูชาน จิเมซีย์. “กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย.” ใน การเมือง การบริหารราชการไทย รวมบทความของนักวิชาการชาวต่างประเทศ บทบาทของกลุ่มในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2529.
- ณัฐพล พุกประเสริฐ. “การกล่อมเกลาทองการเมืองของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่.” การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- ทรรศนีย์ บัจจุสานนท์. “การเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษานายร้อยทหารบกไทย.” วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- ธีรพล อรุณะกสิกรและคณะ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2540.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุดคติพันธ์. **การเมืองของเด็ก กระบวนการสังคมประกิตทางการเมือง.** กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.

ระวีวรรณ ประกอบผล. “พฤติกรรมกรรมการสื่อสารทางการเมือง” **พฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร.**

เอกสารสอนชุดวิชาหน่วยที่ 9-15 . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.

วันเพ็ญ บุญยืน. “วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษา : การศึกษาวิจัยเฉพาะนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่” **การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,** 2539.

วิชัย ต้นสิริ. **วัฒนธรรมทางการเมืองและการปฏิรูป.** กรุงเทพฯ : บริษัทสุขุมและบุตรจำกัด, 2539.

สุจิต บุญบงการ. **วัฒนธรรมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา.** กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2524.

สุชา จันทร์เอม. **จิตวิทยาทั่วไป.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2539.

สุภาพ กุมาพันธ์. “กระบวนการสังคมประกิตทางการเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจังหวัดลำพูน”. **การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตร์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,** 2544.

สุภาพ วาดเขียน. **วิธีวิจัยและสถิติทางการวิจัยในศึกษาศาสตร์.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุราวุฒิ บัดไชสง. “การกล่อมเกลตาทางการเมือง”. **รัฐศาสตร์ปริทัศน์.** 7.7 (มิถุนายน – พฤศจิกายน 2528) 20-39. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528.

สุรศักดิ์ วัฒนาอุดมชัย. “วัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยครูในเขตภาคเหนือตอนบน”. **การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตร์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,** 2535.

อมรวิชัย นาคทรพร. **ความฝันของแผ่นดิน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัดมหาชน, 2539.

Almond, Gabriel A. and Bingham G. Powell, **Comparative Politics : A Developmental Approach.** Boston : Little Brown, 1966.

Almond. Gabriel A. and Bingham G. Powell. Political Socialization and Political Culture.” In **Comparative Politics Today : A Worldview.** pp. 33-35. Edited by Gabriel A. Almond and Bingham G. Powell. Boston : Little Brown, 1984.

- Almond. Gabriel A. and Sidney Verba. **The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations**, Boston : Little Brown, 1965.
- Best ; J.W. **Research in Education**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1959.
- Michael. G. Roskin and Others. **Countries and Concepts : An Introduction to Comparative Politics**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1995.
- Pye. L.W., **Communication and Development**. Princeton. NJ : Princeton University Press.1963.
- Turney. B.L. and Robb. G.P. **Research in Education : An Introduction**. Ukkuibus : The Dryden Press Inc, 1971.
- Yamano, Taro. **Statistics : An Introductory Analysis**. 3rd ed. New York : Harper & Row, 1973.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การกล่อมเกลாதองการเมืองของนักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อมูลลงในช่องว่าง

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ชั้นปีที่.....สาขาวิชา.....คณะ.....
4. ภูมิลำเนา.....
5. ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ
 บิดา มารดา ญาติ
 หย่าร้าง อื่นๆ โปรดระบุ.....
6. รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ย.....บาท/เดือน
7. ปัจจุบันครอบครัวของท่าน
 อยู่ด้วยกัน ญาติ
 หย่าร้าง อื่นๆ.....
8. ครอบครัวของท่านมีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองหรือมีการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้ง เป็นต้น หรือไม่
 มี ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 9)
การพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางการเมือง
 บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง อื่นๆ (ระบุ).....
9. ท่านคิดว่าสถาบันการศึกษาที่ท่านศึกษาอยู่ ส่งเสริม/ สนับสนุน ให้ท่านมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือให้ท่านรู้สึกตระหนักถึงความสำคัญของการเมืองเพียงพอหรือไม่
 เพียงพอ ไม่เพียงพอ อื่นๆ (ระบุ).....
10. เพื่อนในกลุ่มของท่านมีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง หรือมีการชักชวนให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่
 มี ไม่มี (ข้ามไปตอบส่วนที่ 2)
การพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
 บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

ข้อ	ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
1.	ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ต้องมีอายุ 18 ปีขึ้นไป		
2.	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย		
3.	ประชาชนมีเสรีภาพในการชุมนุม โดยปราศจากอาวุธ		
4.	ประเทศไทยปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข		
5.	รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2550		
6.	ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์มาจากการเลือกตั้ง		
7.	ประชาชนมีสิทธิร้องขอเพื่อทราบข้อมูลข่าวสารจากรัฐได้		
8.	รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันประชาชนไม่มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย		
9.	ผู้มีสิทธิสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีอายุ 25 ปีบริบูรณ์		

ส่วนที่ 3 ความเห็นต่อระบบการเลือกตั้ง

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1.ระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ทำให้การเลือกตั้งมีความยุติธรรมยิ่งขึ้น					
2.การไปเลือกตั้งทำให้เรามีส่วนร่วมในการบริหารประเทศมากขึ้น					
3.การไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุด					
4.การซื้อสิทธิขายเสียงถือว่าผิดกฎหมายเลือกตั้ง					
5.ก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งต้องตรวจสอบรายชื่อให้ถูกต้องก่อน					
6.ผู้แทนราษฎรสามารถสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่นได้					

ส่วนที่ 4 แหล่งความรู้ทางการเมือง

ข้อ	ประเด็น	บ่อยครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย
1.	ท่านอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสารอื่นๆ เกี่ยวกับการเมือง			
2.	ท่านฟังวิทยุเกี่ยวกับข่าวการเมือง			
3.	ท่านดูโทรทัศน์เกี่ยวกับข่าวการเมือง			
4.	ท่านสนทนากับคนในครอบครัวเกี่ยวกับเรื่องการเมือง			
5.	ท่านสนทนากับเพื่อนที่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับเรื่องการเมือง			
6.	ท่านได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการเมืองในชั้นเรียน			
7.	ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองบ่อยแค่ไหน			
8.	ท่านเคยไปฟังการอภิปรายหรือปราศรัยทางการเมือง			

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อ	ประเด็น	บ่อยที่สุด	บ่อยครั้ง	ปานกลาง	บางครั้ง	ไม่เคยเลย
1.	ท่านเคยร่วมฟังการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง					
2.	ท่านเคยเสนอแนะเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลผ่านสื่อมวลชน					
3.	ท่านเคยมีส่วนร่วมในการประท้วงการกระทำของรัฐบาล					
4.	ท่านเคยชักชวนเพื่อนและคนในครอบครัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง					
5.	ท่านให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่างๆ					
6.	ท่านพูดคุยสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองกับครอบครัว					
7.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ส.ส.					
8.	ท่านไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับต่างๆ ในองค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต. , เทศบาล และอบจ.					
9.	ท่านเคยช่วยเหลือกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นหาเสียง					

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัตินักวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี สุขเกษม

คุณวุฒิ

- ปริญญาตรี** - การศึกษบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศิลปศาสตรบัณฑิต รัฐศาสตร์ สาขาการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาโท** - การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศและการทูต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาเอก** - ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง
วิชาเอก การเมืองเปรียบเทียบ
วิชาโท การเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วุฒิบัตร

PUBLIC ADMINISTRATION UNIVERSITY of HAWAII at Manoa
(รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาวาย สหรัฐอเมริกา)
การสอนภาษาญี่ปุ่น จากมูลนิธิญี่ปุ่นและมหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น

ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สาขาวิชารัฐศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประสบการณ์

- วิทยากรอบรมความรู้เรื่องการเมืองและประชาธิปไตย
- วิทยากรอบรมความรู้เรื่องการเมืองเลือกตั้ง
- นักวิจัยโครงการประชาธิปไตยการเมืองสีขาว จังหวัดปทุมธานี

โทรศัพท์ 081-0468379

E-mail: Sukkasem.Thanee@Gmail.com